

ትምህርት 12

የሐዋርያት ሥራ 16: 1-40

የመጀመሪያ ቀን፡-የሐዋርያት ሥራ 16: 1-5

የጳውሎስ ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ የተጀመረው በተረጋጋ ሁኔታ አልነበረም። በጳውሎስና በበርናባስ መካከል የከረረ አለመግባባት ከተፈጠረ በኋላ ነበር የተጀመረው። ይህም አለመስማማት የመጀመሪያውን ሚሲዮናዊ ቡድን እንዲፈርስ አድርጎታል። በዚህም መሠረት ጳውሎስና ሲላስ ወደ ሶርያና ኪልቅያ ሲሄዱ በርናባስና ማርቆስ ደግሞ ወደ ቶጵሮስ ይመለሳሉ። አማኞችን ለማበረታታትና ለማጠናከር ከዚህ በፊት የሄዱባቸው ከተሞች ውስጥ እንዲሄዱ ዕቅዱን ያወጣው ጳውሎስ ነበር። በተጨማሪም፡ ጳውሎስ እነዚህ አብያተ ክርስቲያናት፡ ወደሌሎች ሥፍራዎች ወንጌልን ያደርሳሉ ብሎ ይገምት ነበር።

ወንጌሉ ከአንድ ሥፍራ ወደ ሌላ ሥፍራ ሲሰፋፋ፡ አንዳንዶቹ ባህሎች ለደገነነት ያስፈልጋሉ ተብሎ ትምህርት ሊሰጥ ይችላል፤ ልማዶች ጥሩ ሊሆኑ ይችላሉ፤ ሆኖም በክርስቶስ መዳን ላይ ሌላ ነገር ልንጨምር አንችልም። ወደ አዲስ ሥፍራ ስንገባም፤ ተገቢ ያልሆኑ ቅሬታዎች እንዳይፈጠሩ ጥንቃቄ ማድረግ አለብን። ጳውሎስም «ደካሞችን እጠቅም ዘንድ ለደካሞች እንደ ደካማ ሆንሁ! በሁሉ ነገር እንደ እነርሱ ሆንሁ» ብሏል።

ጥያቄ 1:- በሌላ ባህል ውስጥ የሚገኙ ለየት ያሉ ልማዶች ላይ ሊኖረን የሚገባው አመለካከት ምን ዓይነት መሆን አለበት?

ጥያቄ 2:- የሐዋርያት ሥራ 16: 1-40 አንብብ። ጳውሎስ የሄደባቸውን ሥፍራዎች በሙሉ በዝርዝር ጻፍ። እነዚህ ቦታዎች ከዚህ መጽሐፍ በስተጀርባ የሚገኘው ካርታ ላይ ተመልከት።

የሐዋርያት ሥራ 16: 1-10 እንደገና አንብብና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።

ጥያቄ 3:- ሀ) 1. ጳውሎስ በልስጥራን ያገኘው ደቀመዝሙር ማን ነበር? 2. እናቱ ማን ነበረች? አባቱስ ማን ነበር? 3. በሰዎች ዘንድ የነበረው አመለካከት ምን ነበር? ለ) 1. ጳውሎስ ጢሞቴዎስን እንዲገረዝ ያደረገው ለምንድነው? 2. ይህ ተግባር፤ በደገነነቱ ላይ ያስገኘለት ውጤት አለን? ሐ) 1. በደርቤንና በልስጥራን ጳውሎስና ሲላስ በተለይ ያገለገሉት የነበረው እነማንን ነው? 2. ያስተላለፉት መልእክት ምንድነው? 3. በቤተክርስቲያናቹ ውስጥ የተገኘው ውጤት ምንድነው? መ) 1. መንፈስ ቅዱስ ጳውሎስና ሲላስን እንዳይገቡ ያገዳቸው በየትኞቹ ሥፍራዎች ነው? 2. ጳውሎስ ራዕዩን ያየው የት ሆኖ ነው? 3. ራዕዩ ምን ነበር?

የጳውሎስ ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ ከ 49-52 ዓ.ም ድረስ የተካሄደ ነው። የመጀመሪያው ጉዞውን የጀመረው፣ በእስያ የየብስ ጉዞ እንዳደረገ ቤተክርስቲያናትን በመጎብኘት ነው። ከዚያም ወደ ኢየሩሳሌምም እንጽዚያ ከመመለሱ በፊት ወደ አውሮፓ በመሄድ በግሪክ፣ በመቲዶንያና በአካያ አገላግሏል።

ጳውሎስ በገላትያ በሚገኙ አብያተ ክርስቲያናት ውስጥ በመጀመሪያ ያደረገው ነገር በኢየሩሳሌም ቤተክርስቲያን መሪዎች የተጻፈውን መልእክት ግንብብ ነው። ይህንንም የሚያደርገው አብያተ ክርስቲያናትን በመበከል ላይ የሚገኘውን ሐሰተኛ ትምህርት በአፋጣኝ ለማቆም ነው። በተጨማሪም ይህ መልእክት፣ ከኢየሩሳሌም ጉባዔ በፊት ወይም ከተጠናቀቀ በኋላ ወዲያውኑ ለገላትያ ሰዎች የጻፈውን መልእክት የሚያጠናክር ነው።

ጳውሎስ በልስጥራን፣ በአማኞች ዘንድ ጥሩ ስም የነበረውን ጢሞቴዎስ የተባለ ደቀመዝሙር ያገኛል። ምናልባትም ጌታን የተቀበለው በጳውሎስ መጀመሪያ ሚሲዮናዊ ጉዞ ላይ ይሆናል። የጢሞቴዎስ እናትም እውንቄ አይሁዳዊት አማኝ ነበረች። (2 ጢሞ. 1:50። አባቱ ደግሞ ግሪካዊ ሲሆን፣ ምናልባትም በእሱ ተጽዕኖ እስከ አሁን ድረስ ባህል መሠረት አልተገረዘም ነበር።

ጳውሎስ በጉዞው ላይ ጢሞቴዎስን ሊወስደው ወደደ። ጳውሎስና ጢሞቴዎስ ባለመገረዙ፣ አይሁዳውያን አይቀበሉትም ብሎም አሰበ። ይህም፣ ለወንጌሉ መስፋፋት እንቅፋት ይፈጥራል። በዚህም ምክንያት ጢሞቴዎስ ይገረዛል። ጢሞቴዎስ የተገረዘው በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን ለማግኘት እንዳልሆነ መገንዘቡ አስፈላጊ ነው። ይህ ነገር የተደረገው፣ ወንጌሉ እንዳይስፋፋ የሚያደርጉ ተገቢ ያልሆኑ እንቅፋቶች እንዳይፈጠሩ ሲባል ነው። ከዚህ ቀደም ብሎም፣ ቲቶ ለደገንነቱ ሲባል መገረዝ አለበት ብለው አንዳንድ አይሁዳውያን ሐሳብ ሲያቀርቡ፣ ጳውሎስ ሐሳቡን አልተቀበላቸውም (ገላ 2: 1-3)።

ጳውሎስ ጢሞቴዎስን በመገረዙ ተቃውሞ ደርሶበታል። የጉባዔው መልእክት፣ መገረዝ ለአሐዛብ አስፈላጊ አይደለም ይላል። ይህም ቢሆን፣ የተገረዘው ለደገንነቱ ሲባል ሳይሆን፣ እንደ አይሁዳዊ ስለሚቆጠር፣ በምክራቡ በሚሰበሰበው ሕዝብ ዘንድ ተቀባይነት እንዲያገኝ ነው። ከወግ አጥባቂዎች የአይሁድ ክርስቲያኖች ጋር ያለውን ልዩነት ለማስወገድ ሳይሆን፣ የጢሞቴዎስን አስፈላጊነት ለማስፋት ሲባል ነው የተደረገው።

ጥያቄ 4:- ምሥክርነታችን የታለመለትን ገብ እንዲመታ ስንል መቼ የሰዎችን ባህል መቀበል እንዳለብን አንዳንድ ምሳሌዎችን ስጥ።

በጥንቷ ቤተክርስቲያን ውስጥ፣ ወንጌልን በማስፋፋት ረገድ ጢሞቴዎስ ትልቅ ሚና ተጫውቷል። ልክ ማርቆስ ጳውሎስንና በርናባስን እንደሚያገለግለው በመጀመሪያ ጊዜ የጳውሎስና የሲላስ አገልጋይ ነበር። ጳውሎስም የሚተማመንባቸውና እውነተኛ የሆኑ አብረውት የሚሠሩ ሰዎች ያስፈልጉታል። በሕይወቱም ውስጥ በሙሉ፣ ጢሞቴዎስ የጳውሎስ ቅርብ ወዳጅና አገልጋይ ነበር።

ጥያቄ 5 :- ወንጌላውያን በቡድን በቡድን ሆነው መውጣታቸው ጠቃሚ የሚሆነው በምን መልኩ ስናየው ነው?

የጢሞቴዎስ አገልግሎት በትንቢቶች (1 ጢሞ. 1: 18) እና በሽማግሌዎች እጅ መጫን (1 ጢሞ. 4: 14) የተረጋገጠ ነው። ከዚህም በመቀጠል ከጳውሎስ ጋር በሁለተኛውና በሦስተኛው ሚሲዮናዊ ጉዞ አብሮት ሄዷል፤ ከዚህም በላይ ወደ ሮም ሲሄድ እንኳ አብሮት ነበር። ሊሞት አካባቢም ጳውሎስ ጢሞቴዎስ አብሮት እንዲሆን ጠርቶታል። በስድስቱ የጳውሎስ መልእክቶችም ውስጥ የመክፈቻ ሰላምታ ላይ የጢሞቴዎስ ስም ተጠቅሷል።

ጢሞቴዎስ በጳውሎስ ቡድን ውስጥ አንዱ ዋነኛ አባል ነው። ብዙ ጊዜም ወደ ጓላ ቀርቶ አዳዲሶቹን ክርስቲያኖች ጥልቅ የሆኑትን የወንጌሉን እውነታዎች ያስተምርና በራሳቸው ኃይል ታንጾው እንዲንቀሳቀሱ ተገቢ ዕርዳታ ያበራክት ነበር። በውነቱ ከሆነም ጳውሎስ እሱን በማስተማርና በማሠልጠን ብዙ ጊዜ ፈጅቷል። በአዲስ ኪዳን ውስጥም በተሰሉንቱ አማኞችን እንዲያጽናና በኤፌሶን ደግሞ የሐሰት ትምህርቶችን አስወግዶ የቤተክርስቲያን ሽማግሌዎችን እንደሚመርጥ መላኩን እናያለን። ወደ መቄዶንያና ወደ ቆሮንቶስም ተልኳል (1ቆሮ. 6: 10-11)። በጓላም ላይ፣ በእምነቱ ምክንያት ወሳኔ ቤት ገብቷል (ዕብራ. 13: 23)።

ጥያቄ 6 :- ሀ) አሁን ለሚገኙ የቤተክርስቲያን መሪዎች ሐላፊነት የሚረከቡትን ሰዎች ማሠልጠኑ በጣም አስፈላጊ የሚሆነው ለምንድነው? ለ) የመሪነቱን ሐላፊነት የሚተኩ ሰዎች በተመለከተ፣ ቤተክርስቲያንህ ስለምትሰጠው ሥልጠና አብራራ።

ጢሞቴዎስ ዓይነ አፋር ወጣት በመሆኑ አባቱ ጳውሎስ ተገቢውን ማበረታቻና ምክር ሊሰጠው ይገባ ነበር (2ጢሞ 1: 7 ተመልከት)። ሆኖም፣ አብረውት ከነበሩት ሠራተኞች ሁሉ ስለታማኝነቱ ጳውሎስ ሲያምግሰው የነበረው ጢሞቴዎስን ነው (1ቆሮ 16: 10፤ ፊሊ 2: 19-20)። የመጨረሻው የጳውሎስ መልእክት የሆነው 2ኛ ጢሞቴዎስም የተጻፈው ለእርሱ ነው።

እግዚአብሔር በጳውሎስ ስጦታ ተጠቅሞ ወንጌልን ወደ አዳዲስ ሥፍራዎች አስፋፋ። ጢሞቴዎስን ደግሞ ቤተክርስቲያንን እንዲያንጽና እንዲመሠርት ተጠቅመበት። ቤተክርስቲያንን የመመሥረቱ ሄደት፣ ብዙ የተለያዩ ሰዎችን የሚያካትት ነው። ጳውሎስም «እኔ ተከልሁ፣ አጽሎስም አጠጣ፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ያሳድግ ነበር ... የሚተክልና የሚያጠጣ አንድ ናቸው፤ ነገር ግን እያንዳንዱ እንደ ራሱ ድካም መጠን የራሱን ደመወዝ ይቀበላል» ብሏል (1ቆሮ. 3: 5-9)።

ጥያቄ 7 :- እግዚአብሔር በአንተ ሥጦታ ተጠቅሞ ወንጌልን የሚያስፋፋውና ቤተክርስቲያንን የሚያሳድገው እንዴት ነው?

በጳውሎስና በሥራ ጓደኞቹ አገልግሎት፣ አብያተ ክርስቲያናት በእምነት ይጠነክሩና በቁጥር በየጊዜው ያድጉ ነበር። ጤናማ የሆነች ቤተክርስቲያን በሁለት

ዓይነት መንገድ ታድጋለች። እንደኛ፣ የቁጥር ዕድገት አለ። ይህን ስንል፣ ሁልጊዜ ወደ ቤተክርስቲያኒቱ የሚገቡ አዳዲስ አግኞች መኖር አለባቸው ግለታችን ነው። ቤተክርስቲያኒቱ ምንም አዲስ አባል ከሌላትና በዛ ቤተክርስቲያን ውስጥ የሚገኙ ቤተሰቦች የሚወልዷቸው ልጆች ብቻ የአባላትን ቁጥር የሚያሳድጉት ከሆነ፣ ይህኛ ቤተክርስቲያን በጣም ደካማ ናት።

ሁለተኛ፣ ጤናማ ቤተክርስቲያን በእምነቷ ግደግ አለባት። የክርስቲያኖች በዕውቀት ረገድ በጥልቀት ግደግ አለባቸው። ጳውሎስም ሁልጊዜ ለቤተክርስቲያኖች «በእርሱ ተመላለሱ፣ ሥር ሰዳችሁ በእርሱ ታነጹ፣ እንደተማራችሁም በሃይማኖት ጽኑ ምስጋናም ይብዛላችሁ» እያለ ነበር የሚጻልየው (ቆላ 2:7)።

ጥያቄ 8:- ለእነዚህ ሁለት ዓይነት ዕድገቶች በቤተክርስቲያን ውስጥ እንዴት እየተከናወኑ እንደሆነ አብራራ።

ሁለተኛ ቀን:- የሐዋርያት ሥራ 16: 6-10

ጳውሎስ ሁለተኛው ጉዞውን ሲጀምር፣ አስቀድሞ በፊት የተመሠረቱትን አብያተ ክርስቲያናት መጎብኘት ነበር ዕቅዱ። ሆኖም ከዚህም ጋር አብሮ ወንጌልን ወደ አልደረሰባቸው ሥፍራዎች የግስፋፋት ዕቅድም ነበረው። ስለዚህም ጳውሎስ፣ ሲላስና ጢዋቲዎስ ወደ እስያ፣ ቢታንያና ሚሲያ እንዲላን ብለው ተሰፋ በግድረግ ጉዞአቸውን ጀመሩ። መንፈስ ቅዱስ ግን፣ ወደሌሎች ሥፍራዎች መራቸው። ለእነዚህ ክፍለ ነገሮችም መንፈስ ቅዱስ የራሱ ጊዜና መንገድ ነበረው።

ጥያቄ 9:- በሕይወትህ ውስጥ የመንፈስ ቅዱስ ምሪት መወሰንን የተግባርው እንዴት ነው?

የሐዋርያት ሥራ 16: 6-10 አንብብና ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ስጥ።

ጥያቄ 10:- ሀ) የጳውሎስን ሁለተኛ ሚስጥናዊ ጉዞ የሚያሳየውን ካርታ ተመልከት። በተለይም ፍርገያ፣ ገላትያ፣ እስያ፣ ቢታንያና ሚሲያ የት እንዳሉ ተመልከት። ለ) በጢሮክዳ የሆነው ነገር ምንድነው? ሐ) አሁን ከሚገኙት ክፍለ ዓለማት ውስጥ መቄዶንያ የምትገኘው በየትኛው ውስጥ ነው? መ) በሐዋርያት ሥራ 16: 8 ላይ «ወረዱ» ብሎ በሐዋርያት 16: 10 ላይ «ልንወጣ ፈለገን» የሚል ቃል የተጻፈው ለምንድነው?

የገላትያን ቤተክርስቲያን በመተው፣ ጳውሎስና፣ አብረውት የነበሩት ሰዎች ከዚህ በፊት ከተመሠረቱት አብያተ ክርስቲያናት በስተምዕራብ በሚገኙት፣ በፍርገያና በገላትያ ክፍለ ሀገሮች በኩል ያልፋሉ። በዚህ ጊዜ በእነዚህ ሥፍራዎች ቤተክርስቲያናት ስለመመሥረታቸው በሐዋርያት ሥራ ባይጠቅስም፣ ይጓዙ በነበረበት ወቅት ያለጥርጥር የወንጌሉን መልእክት እየሰበኩ ነበር የሚያልፉት። እዚያው ድንበሩ ትገኝ ወደነበረችው ወደ እስያ ለመሄድ ፈልገው ነበር! ሆኖም መንፈስ ሌላ እቅድ ስለነበረው ይከለክላቸዋል። ወደ እስያ ገብተው በኤፌሶን ሥራ እንዲሠሩም የተፈቀደላቸው በሦስተኛው ሚስጥናዊ ጉዞ ላይ ነው! እስከዚያ ጊዜ ድረስ ግን ወደ

እስያ ሄደው አያውቁም። ወደ የትም እንደሚሄዱ ሳያውቁ፤ የምዕራቡን መንገድ በመከተል እስከ እስያ ክፍለ ዓለም ጠረፍ ድረስ ይጓዛሉ። በኋላም በሚስያ እንደደረሱ፤ «የኢየሱስ መንፈስ» የሰሜኑን አቅጣጫ ይዘው ወደ ቢታንያ እንዳይሄዱ ይከለክላቸዋል። ያለምንም ጥርጥር እግዚአብሔር የአገልግሎቱን በሮች ይዘጋግባቸው ስለነበር ግራ ሳይጋቡ አልቀሩም። በመጨረሻም፤ ተነሥተው በኤኒያ ወንዝ ድንበር ላይ ወደምትገኘው ወደ ጢሮኦሳ ከተማ ይሄዳሉ። ከዚህም በላይ፤ ያለ እግዚአብሔር ምሪት ወደ የትም መሄድ አይችሉም ነበር።

በጢሮኦሳ ላሉ፤ ሌሊት ላይ ጳውሎስ አንድ የመቄዶንያ ሰው ቆሞ «ወደ መቄዶንያ ተሻግረህ እርዳን» ብሎ ሲለምነው በራዕይ ያያል። መቄዶንያ በአሁኗ ግሪክ ውስጥ የምትገኝ የሰለጠነች ከተማ ነበረች። ታላቁ እስክንድርም ዓለም ድል ያደረገው ከዚህች ከተማ ተነሥቶ ነው። በተጨማሪም ይህች ከተማ የምትገኘው በአውሮፓ ክፍለ ከተማ ውስጥ ነው። ይህ ደግሞ አዲስ ክፍለ ከተማ ስለሆነ፤ ለወንጌሉ መስፋፋት አንድ ዕመርታ ነው። በተጨማሪም፤ የወደፊቱን የሚያውቀው አምላክ፤ በሚመጡት ዘመናት በአውሮፓ ውስጥ የወንጌሉ ብርሃን እንደበራ እንደሚቆይ፤ ነገር ግን በእስያና በአፍሪካ በእስልምና ሃይማኖት ምክንያት ደብዛው እንደሚጠፋ ያውቅ ነበር።

ጳውሎስ ይህን ራዕይ ካየ በኋላ፤ አብረውት ከነበሩት ሰዎች ጋር በመግኘት ወደ መቄዶንያ በመርከብ ይሄዳል።

አከ በዚህ ሥፍራ ላይ ሲደርስ የሐዋርያት ሥራ ጸሐፊ የሆነው ሉቃስ፤ «ወደ መቄዶንያ ልንወጣ ፈለግን፤ እንሰብክላቸውም ዘንድ እግዚአብሔር እንደጠራን መስሎናልና» ብሎ ይናገራል። ሉቃስ፤ ከጳውሎስ፤ ከሲላስና በጢጥቴዎስ ጋር በዚህ ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ አብሯቸው የነበረው፤ ከጢሮኦሳ ተነሥተው ወደ መቄዶንያ በመርከብ ከሄዱበት ጊዜ አንሥቶ ነው። ከዚህም ጊዜ በኋላ፤ በትርፍ ጊዜው አብሮ ከጳውሎስ ጋር ይጓዝ ነበር። በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ «እኛ» የሚል ቃል ካየህ፤ ሉቃስ ከጳውሎስ ጋር ተጉዟል ማለት ነው።

መንፈስ ቅዱስ ጳውሎስን ወደ እስያና ቢታንያ እንዳይገባ አድርጎ እንዴት እንደመራው ግልጽ አይደለም። በራዕይ ነው? ድምፅ በመስማት ነው? ወይስ የእግዚአብሔር ፈቃድ አለመሆኑን በሚገልጹ ሁኔታዎች? ምንም የምናውቀው ነገር የለንም። እግዚአብሔር በተለያዩ መንገዶች ሊመራን ይችላል። ሆኖም፤ ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች ለመንፈስ ምሪት በደንብ የተገዙና ቶሎ ብለውም ታዛዥ ለመሆን ዝግጁ የነበሩ ናቸው። ብዙዎቹ እግዚአብሔር ከእኛ የሚፈልጋቸው ነገሮች በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ ተጠቅሰዋል። በቃሉ ላይ የገለጹልንን ነገር ሙሉ በሙሉ ከመጠበቅ ሌላም፤ እግዚአብሔር በሕይወታችን በሌሎች ጥቃቅን ጉዳዮች ውስጥ ገብቶ ይመራል ብለን ተስፋ ልናደርግ አንችልም።

ጥያቄ 11፡- እግዚአብሔር ያልጠበቅኸውን ነገር እንድትፈጽሙ እንዴት አድርጎ እንደመራህ የምታስታውሰው አጋጣሚ ካለህ ሰፊ አድርገህ አብራራው።

የእግዚአብሔር ጊዜ ሁልጊዜ ከእኛ አስተሳሰብ ጋር የሚጣጣም አይደለም። ጳውሎስ በዚህ ጊዜ ወደ እስያ እንዲገባ ባይፈቀድለትም በኋላ ላይ ግን በኤፌሶን ውስጥ ለሁለት ዓመት ቆየ፤ ከዚህም ሥፍራ ነበር «በእስያ የነበሩት አይሁድም የግሪክም ሰዎች ሁሉ የጌታን ቃል እስኪሰሙ ድረስ ወንጌሉ ሊሰፋፋ የቻለው» (ሐዋ. 19: 10 ተመልከት)።

አገልግሎታችን ፍሬ ሊኖረው የሚችለው፣ እግዚአብሔርን ጠባቂን በመንፈስ ቅዱስ ስንመራ ብቻ ነው። መንፈስ ቅዱስም ቃሉን የምናናገርበትን መንገድ፣ በታና ጊዜ ሊያሳየን ይገባል። ዛሬ ከመንፈስ ቅዱስ ምሪት ይበልጥ ብዙ ትኩረት የምናደርገው በአደረጃጀት፣ በማስታወቂያዎችና በየገንዘብ ድጋግ ላይ ነው። ቤተክርስቲያንን የመሠረቱት ሐዋርያት የመንፈስ ቅዱስ ምሪት እንዳሰረጹባቸው ሁሉ እኛም ዛሬ ያስፈልገናል። ኢየሱስ አሁንም በምድር ላይ በመንፈስ ቅዱስ አግኝተን ሥራውን እየሠራ ነው። ወንጌሉ ወደ መቄዶንያ (አውሮፓ) የሚሰበክበት ትክክለኛው ጊዜ ደርሶ ነበር፤ ለቢታንያና ለእስያ ደግሞ ጌታ ሌላ ዕቅድ ነበረው። የመጀመሪያው የሐዋርያው ጴጥሮስ መልእክትም፣ በጳንጮስና በገላትያ፣ በቅሲዶቅያ፣ በእስያና በቢታንያ ለተበተኑ መጻተኞች መጻፉ ጳውሎስ ወዳሰባቸው ቦታዎች በሙሉ ወንጌሉ መዳረሱን ያመለክተናል። ምናልባትም፣ የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን መልእክት ይዞ ወደ እነዚህ ሥፍራዎች የሄደው ጴጥሮስ ሳይሆን አይቀርም።

ጥያቄ 12 :- ክርስቲያኖች ዛሬ የመንፈስ ቅዱስን ምሪት ከመፈለግ ይልቅ ይበልጥ ወደ ሥራው ትንጅት፣ ባጀት ግጽደቅ፣ ወዘተ... ሊያዘነብሉ የሚችሉት በምን ዓይነት መንገዶች እንደሆነ በዝርዝር ግለጽ።

ጥያቄ 13 :- በሕይወትህ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የምታውቅባቸውን መንገዶች በዝርዝር ግለጽ። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ ስትል የምትጠቀምበትን ስልት ስታወግ በዚህ ዕቅድህ መሠረት የምታደርጋቸው የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች የትኞቹ ናቸው?

ሦስተኛ ቀን :-

የእግዚአብሔርን ፈቃድ እንዴት ማወቅ እንደሚቻለ።

የጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች ወንጌሉን ወደ እስያ፣ ቢታንያና ጊስያ ለማስፋፋት የነበራቸውን ዕቅድ መንፈስ ቅዱስ አግዶባቸዋል። በኋላ ላይም በጢርአዳ ሳሉ፣ ወደ መቄዶንያ እንዲሄዱ እግዚአብሔር ጥሪውን ለጳውሎስ በራዕያ ይሰጠዋል።

ከራዕዩ ሌላ፣ መንፈስ ቅዱስ እንዴት ጳውሎስን መርቶ ወደ እነዚህ ቦታዎች እንዳይሄድ እንዳደረገው የተነገረን ነገር የለም። ሆኖም ዛሬ እንደሚያደርገው፣ እግዚአብሔር በብዙ ዓይነት መንገዶች ላይጠቀም አላቀረም። በዛሬው ጥናታችንም፣ በሕይወታችን የእግዚአብሔርን ምሪት እንዴት ልናውቅ እንደምንችል የጊገልዱልንን አንዳንድ መሪ ሐሳቦችን እናያለን።

ጥያቄ 14 :- እግዚአብሔር ይመራህ የነበረው በምን ንግድ መንገዶች ነው?

የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ ስንል ልንከተላቸው የምንችላቸው አንዳንድ መመሪያዎች:-

1. የእግዚአብሔርን ቃል ማጥናት:- እግዚአብሔር ፈቃዱን ቁልጭ አድርጎ

የሚገልጽበት ሥፍራ መጽሐፍ ቅዱስ ነው። ሁሉንም እግዚአብሔር ሲመራ፣ በቃሉ

በዛንገረው ትምህርት መሠረት ነው። እግዚአብሔር ይመራል ብለን እያሰብን

ሁኔታው እግዚአብሔር በቃሉ ከሚያስተምረው ትምህርት ጋር የማይጣጣም ከሆነ፣ የእግዚአብሔር ፈቃድ እንዳልሆነ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን! ይህም የሚሆነው እግዚአብሔር ሐሳቡን እንደማይቀይር ወይም እንደማይዋሽ ስለምናውቅ ነው። ለምሳሌ ያህል፣ አንድ አማኝ ያልሆነችን ሴት ማግባቱ የእግዚአብሔር ፈቃድ እንደሆነ ወይም እንዳልሆነ ለማወቅ ብትፈልግ፣ እግዚአብሔር በግልጽ በቃሉ የማያምኑትን እንዳታገባ ትሰዛዝ ሰጥሃል። የምንጸልየው ጸሎት ከእግዚአብሔር ቃል ጋር የማይጣጣም ከሆነ፣ እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ አይሰጠንም። ቃሉን የማናውቀው ከሆነም፣ ጸሎታችን ከንቱ ነው (መዝ. (119)፡ 105 ተመልከት)። የእግዚአብሔርን ቃል እያወቅነውና እየጠበቅነው በሄድን ቁጥር፣ እግዚአብሔር የበለጠ ፈቃዱን ይገልጻልናል። የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ ከፈለግን መጀምሪያ መውሰድ ያለብን እርምጃ፣ እግዚአብሔር በቃሉ የገለጸውን ፈቃዱን በጥንቃቄ ማጥናትና የተጻፈውንም ትሰዛዝ መጠባበቅ ነው።

ጥያቄ 15 :- ሀ) እግዚአብሔር ካንተ የሚፈልገውን ነገር ለመወሰን እንድትችል በቃሉ

ላይ ያለህ አውቀት የረዳህ እንዴት ነው? ለ) የእግዚአብሔር ፈቃድ

እንደሆኑ በቃሉ በግልጽ የተቀመጡ አንዳንድ ነገሮችን በዝርዝር ግለጽ።

የእግዚአብሔርን ቃል ማወቅ ያለብን፣ የእግዚአብሔር ፈቃድ ለመወሰን ብቻ ሳይሆን፣ እውነተኛ ያልሆነውንም ነገር ለማወቅ ስንልም ጭምር መሆን አለበት። መጽሐፍ ቅዱስ የሚሰጠው ትምህርቶችንና የእግዚአብሔርን ፈቃድ እናውቃለን ብለው የሚሉ ሰዎችን የምንመዝንበት ሚዛናችን ነው። የአንድ ሰው ትምህርት ወይም አስተሳሰብ በግልጽ ከተቀመጠው የእግዚአብሔር ቃል ጋር የሚቃረን ከሆነ፣ ነገሩ ከእግዚአብሔር እንዳልሆነ እርግጠኞች ልንሆን እንችላለን።

2. እራስን አሳለፎ መስጠት (1ር መሆን):- እግዚአብሔር ፈቃዱን የሚገልጸው ፈቃዱን ለመጠበቅ ሙሉ ለሙሉ ፈቃደኞች ለሆኑ ብቻ ነው (መዝ. (25)፡ 9፤ የሐዋ. 9፡ 6 ተመልከት)። ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር ፈቃዱን የሚገልጸው በየደረጃው ነው። በመጀመሪያ ፈቃዱን በከፊል ይገልጻልናል። ከዚያም የገለጸልንን ነገር ተቀብለን ስንፈጽመው፣ የበለጠ ፈቃዱን እየገለጸልን ይሄዳል። መንፈስ ቅዱስም ሊመራን የሚችለው ታዛዦች ስንሆን ብቻ ነው። ጳውሎስ መንፈስ ቅዱስ ወደ ቢታንያና እስያ እንዲሄድ አለመፍቀዱን ሲያውቅ፣ አላጉረመረመረም ወይም ትዕዛዙን አልቀበልም ብሎ የራሱን መንገድ አልያዘም።

ጳውሎስ እግዚአብሔር የሚፈልገውን አውቆ በመታዘዝ ግን፡ እግዚአብሔር ደረጃ በደረጃ ሊሠራበት ወደሚፈልገው ሥራ ጳውሎስን መራው።

3. ንሥሐ፡- መንፈስ ቅዱስ እንዲናገረን፤ እንዲመራን ብሎም ፈቃዱን እንዲያሳየን በሕይወታቸው ያለውን ኃጢአት ሁሉ መናዘዝና መተው ይኖርብናል (መዝ. (66)፡ 18-19፤ (139)፡ 23-24 ተመልከት)። መንፈስ ቅዱስ ኃጢአትን ይጸዮታል፤ ኃጢአት በሕይወታቸው እንዲነገሥ ከሚያደርጉ ሰዎች ጋር አይሠራም። መንፈስ ቅዱስም «ቅዱስ» ተብሎ የሚጠራው በዚህ ምክንያት ነው። ንስሐ ያልገባንበት ኃጢአት በሕይወታችን መኖሩን እያወቅን፤ ፈቃድህን አሳየን ብለን እግዚአብሔርን መጠየቅ የለብንም። መጀመሪያ ማድረግ ያለብን ንስሐ መግባት ነው።

ጥያቄ 16፡- ንስሐ ያልገባህበትን ኃጢአት ደብቀህ እንዳይሆን እስቲ አሁን ጊዜ ውስድና ሕይወትህን መርምረው።

4. ጸሎት፡- እንድንጸልይ ታዝዝናል (1ተሰ. 5፡ 7፤ ዮሐ. 16፡ 24፤ 1ዜና 16፡ 11 ተመልከት)። ቆላ 1፡ 9-10 አንብብና ልንጸልይባቸው የምንችልባቸውን ነገሮች በዝርዝር ጻፍ። ስንጸልይ፤ ልባችን እግዚአብሔርን በማዳመጥ ትዕዛዛትንም እንዲፈጽም እናዘጋጃለን። ሆኖም፤ ብዙ ጊዜ እግዚአብሔር የሚፈልገውን ነገር እንዲገልጽልን በማድረግ ፈንታ ዕቅዶቻችንን በእግዚአብሔር ፊት እናቀርብና ባርከልን እንለዋለን። ታዲያ ሁልጊዜ «የኔ ሳይሆን ያንተ ፈቃድ ይሁን» ብለን መጸልይ ያለብን ለዚህ ነው። እንደ ጌታነቱ እግዚአብሔር በዕቅዶቻችን ላይ የበላይነቱን እንዲይዝ መጣር አለብን እንጂ፤ ዝም ብለን ካሁን በፊት የወሰነውን ውሳኔ እንዲባርክልን ብቻ ማድረግ የለብንም።

5 አትቸኩል፡- እግዚአብሔር ወዲያውኑ መልስ ካልሰጠህ፤ ጠብቅ! የምታምን ከሆነ አትቸኩልም። እግዚአብሔር የሚዘገይባቸው ብዙ ምክንያቶች አሉት፤ በተጨማሪም የእርሱ ጊዜ ሁልጊዜ ከእኛ ጋር አንድ ዓይነት አይደለ (መዝ. (27)፡ 14፤ (130)፡ 5 ተመልከት)

6 የእግዚአብሔር ፈቃድ ነው ብለህ የምትገምተውን ነገር መሥራት ጀምር፡- እግዚአብሔር አንዳንዴ ፈቃዱን ሳይጠቅስ በደረጃ ስለሚገልጽ፤ እግዚአብሔር አንድ የሆነ ነገርን እንድሠራ ይፈልጋል ብለህ የምታምን ከሆነ፤ ጀምረው። ይህንን ነገር በጳውሎስ ሕይወት ውስጥ እናየዋለን። ጳውሎስ እግዚአብሔር ለአሕዛብ እንዲመሠክር ጥሪ እንዳደረገለት ያውቃል። ሆኖም የት ሄዶ እንደሚመሠክር ባያውቅም፤ ጥሪውን ተቀብሎ መፈጸም ጀምሯል። ትዕዛዙን በመፈጸም ላይ ሳለም፤ እግዚአብሔር አንዳንድ በሮችን በመክፈት ሌሎችን ደግሞ በመዝጋት ጳውሎስን እንዲያደርግ የሚፈልገውን ነገር አሳይቶታል። እግዚአብሔር በአንዴ ዕቅዱን ይገልጽልኛል ብለህ አትጠብቅ! እግዚአብሔር ይፈቅዳል የምትለውን ነገር ብቻ ዝም ብለህ ፈጽም፤ ከዚህ በኋላ በዚህ ውስጥ እያለህ እግዚአብሔር በቀላሉ፤ ሊመራህ ይችላል።

ጥያቄ 17:- አንተ ወይም ሌሎች ሰዎች የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ ስትሉ እነዚህን ከላይ የተጠቀሱትን ምክሮች እንዴት እንደተጠቀማችሁባቸው አብራራ።

እግዚአብሔር ለጸሎታችን መልስ እንዲሰጠን፣ እነዚህ ምክሮች ከተከተልን በኋላ፤ እግዚአብሔር አያሌ መንገዶችን በመጠቀም ፈቃዱን ይገልጽናል። ለምሳሌ ያህል:-

ሀ) በቃሉ ሊጠቀም ይችላል:- ለዚሁም አንድን ጥቅስ ወይም መልእክት በመውሰድ ሊሆን ይችላል።

ለ) ውሳኔ ስንወስን ለልባችን ሰላምን ይሰጠናል ወይም አይሰጠንም። ቀደም ሲል የተጠቀሱትን አምስት እርምጃዎችን ጠብቀን ከሆነ እግዚአብሔር የብልህ ውሳኔዎችን ለመወሰን አእምሮ ሰጥቶናል ለማለት እንችላለን። ለልባችን ሰላሙን የሚሰጠን መንፈስ ቅዱስ ነው! ስለዚህም የእርሱን ትዕዛዝ ጉቱ ሆነን መጠበቅ አለብን።

ሐ) እግዚአብሔር ከሕይወታችን አጋጣሚዎችንም ሊጠቀም ይችላል። ምናልባትም አንዳንድ ነገሮችን በመስጠት ወይም በማገድ ፈቃዱን ሊገልጽ ይችላል ይሆናል። የሁሉም ገዢ የሆነው አምላክ፣ እንደ ፈቃዱ ከጸለይን እንቅፋት የሆኑ ነገሮችን ሊያስወግድልን ይችላል። ምናልባትም ጳውሎስን የመራው በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ሳይሆን አይቀርም። ሆኖም፣ ሁልጊዜ አጋጣሚዎችን ብቻ መመልከቱ በቂ ምሪት ሊሆን አይችልም።

መ) ማንበብ ለማይችሉ ወይም ደግሞ ቃሉን ለመስማት ዕድሉን ላላገኙ ሰዎች፣ እግዚአብሔር አንዳንዴ በራዕይ፣ በሕልም ወይም በአንዳንድ ምልክቶች በመጠቀም ይመራቸዋል። አንተ ግን እግዚአብሔር ሁልጊዜ በእንዲህ ዓይነት ሁኔታ ይመራል ብለህ አትጠብቅ። እንዲያውም፣ እግዚአብሔር ለኛ ፈቃዱን የሚገልጸው በተለመደውና ብቸኛ በሆነ መንገድ ነው! ይህም በቃሉ ነው።

እግዚአብሔር አንድን ነገር ሲገልጽልህ፣ ያንን ነገር ለመፈጸም ወዲያውኑ ዝግጁ ሁን። ታዛዦች በሆንንም ቁጥር፣ ፈቃዱ ምን እንደሆነ የበለጠ እየገለጸልንና ግንዛቤ እየሰጠን ይሄዳል (መዝ. (32)፡ 8-9 ተመልከት)።

እግዚአብሔር ሊመራንና ፈቃዱን ሊያሳየን ፈቃደኛ ነው! ታዲያ ይህም ቢሆን፣ እሱን መለመን ያለብን ንጹሕ ልቦና ይዘን ነው። ከዚህ በፊት ያደረግነውን ውሳኔ እንዲቀበልልን መጠየቅ የለብንም። ልክ እንደ ጳውሎስ፣ ወደ እስያ፣ ሚሲያና ቢታኒያ መሄድ እየፈለገ ሐሳቡን እንዳስለወጠው ሁሉ፣ እኛም እግዚአብሔር ሐሳባችንን ሊለውጥ ከፈለገ ፈቃደኞች ሆነን መቅረብ ይኖርብናል።

ኢየሱስ ክርስቶስ በጸሎትና በቃሉ አግካኝነት ከእርሱ ገብረት እንድናደርግ ይፈልጋል። ብዙ ጊዜም ከእርሱ ጋር የሚያስፈልገውን ጊዜ እንዳናሳልፍ፣ በሥራና በሌሎች ነገሮች እንዋከባለን። በዚህም ምክንያት አብያተ ክርስቲያናትና ምዕመናን ዛሬ የእግዚአብሔር ምሪት ደብዛው ጠፍቶባቸዋል።

ጥያቄ 18:- እግዚአብሔር እንዲያደርግልህ ወይም እንዲገልጽልህ የምትፈልጋቸውን ነገሮች በዝርዝር ጻፍ።

አራተኛ ቀን:- የሐዋርያት ሥራ 16: 11-40

እግዚአብሔር ፈቃዱን አውቀን በእርሱ እንድንመራ ይፈልጋል። እንዳየነውም፤ የእግዚአብሔርን ፈቃድ ማወቅ ልንግር የምንችለው ቃሉን ስናጠናና ስንጸልይ ነው። ጋጢአታችንን ተናዝዝን ለመተውና እራሳችንን አሳልፈን ለእርሱ ለመስጠት ፈቃደኞች ስንሆን ደግሞ፤ ፈቃዱን ለኛ ሊገልጽልን ይችላል። እግዚአብሔር በተለያዩ መንገዶች ይመራናል፤ ሁሉ በተለመደው መንገድ አይመራንም። አንዳንዴ አጋጣሚዎች አመቺ ሆነው ሊታዩ ይችላሉ፤ ሆኖም እነሱ ብቻቸውን መመሪያ ሊሆኑ አይችሉም፤ ምክንያቱም እራሱ ሰይጣን አጋጣሚዎችን በመጠቀም የእግዚአብሔር ሥራ ሊያደናቅፍ ይችላልና ነው። በእግዚአብሔር ፈቃድ ውስጥ ስንሆን ሁልጊዜ የምንገኝባቸው ሁኔታዎች አመቺ ይሆናሉ ማለትም አይደለም። ይህንን ነገር በጳውሎስ አገልግሎት በሰፊው እናየዋለን።

የሐዋርያት ሥራ 16: 11-40 አንብብና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።

ጥያቄ 19:- ሀ) 1. ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች ከጢሮአዳ ወደ ፊሊጲስፎስ የሄዱት በምንድነው? 2. ፊሊጲስፎስ ምን ዓይነት ከተማ እንደሆነች አብራራ።

ለ) 1. በሰንበት ጳውሎስ ወዴት ሄደ? 2. በዚያ ተሰብስበው የነበሩት ሰዎች እነማን ናቸው?

ሐ) 1. ሊድያ ማናት? 2. የምትነግደው ምን ነበር? 3. ለጳውሎስ መልእክት የሰጠችው ምላሽ ምንድነው?

መ) 1. ገረጁ ትጠነቁል የነበረው እንዴት ነው? 2. ጳውሎስን እየተከተለች ጮሻ የምትናገረው ነገር ምንድነው? 3. የጥንቁላ ችሎታዋን እንድታጣ ያደረገው ነገር ምንድነው?

ሠ) ጳውሎስ በሮማዊ ዜግነቱ ምክንያት መብት እንዳለው የገለጸው ለምንድነው?

ራዕዩን ካዩ በኋላ ወዲያውኑ ጳውሎስ፤ ሲላስ፤ ጢሞቴዎስና ሉቃስ (አብሯቸው የሆነው በጢሮአዳ ነው) ተነሥተው ወደ ፊሊጲስፎስ በመርከብ ይሄዳሉ (ይህ ጉዞ የጳውሎስን ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ ከሚያሳየው ካርታ ላይ ተመልከት)። ንፋሱ ያግዛቸው ስለነበርም፤ ከእስያ ወደ አውሮፓ ለማቋረጥ የፈጀባቸው ጊዜ ሁለት ቀን ብቻ ነው።

የክርስቶስ ወንጌል የተሰበከባት የመጀመሪያዋ የአውሮፓ ከተማ ፊሊጲስፎስ፤ መቄዶንያ ውስጥ የምትገኝ የሮማ ቅኝ ግዛት ነበረች። ይህም በመሆኑ፤ ትመራ የነበረችው በሮማውያን ነው፤ ብዙዎቹም ነዋሪዎች የሮማ ዜጎች ናቸው ማለት ነው።

በሰንበት ቀንም ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች ለአምልኮ ወደ ወንዝ ዳር ይወጣሉ። ይህም፣ በዚህ የሮማ ቅኝ ግዛት ውስጥ ጥቂት አይሁዳውያን እንዳሉና ምንም ምክራብ እንደሌለ ይገልጽልናል። ይህ ባይሆን ናር፣ ጳውሎስ ለአምልኮ ይሄድ የነበረው ወደዚያ ነበር። በወንዙ አጠገብ እንደደረሱም የተሰበሰቡ ሴቶች ያገኙና ለእነሱ ይሰብኩላቸዋል። ከእነዚህ ሴቶች ውስጥ አንዷ እግዚአብሔርን የምታመልክ ሊድያ የምትባል ሴት ነበረች። በሆነ መንገድ ስለ እውነተኛው አምላክ ሰምታ፣ የጣዖት አምልኮ የተወች ናት። ምናልባትም ስለ እግዚአብሔር የሰማችው በትውልድ አገሯ ቤትያጥርን ሳይሆን አይቀርም። በጣም ተሰሚነት የነበራት ስሙጥሩ ሴት ነበረች።

ወንጌሉን እየሰማች ሳለ፣ እግዚአብሔር ቃሉን ታዳምጥ ዘንድ ልብዋን ይከፍትላታል፣ ከዚያም እርስዋም ቤተሰቦችዋም አምነው ይጠመቃሉ። በአውሮፓ የመጀመሪያዋ ክርስቲያን ሴት ናት። የመጀመሪያዋም የአውሮፓ ቤተክርስቲያን የተመሠረተችው በእርሷ ቤት ውስጥ ነው። እግዚአብሔር ምንም አድልዎ አያደርግም፤ ወንዶችንም ሴቶችንም በእኩል ዓይን ነው የሚያያቸው። እግዚአብሔርም በዚህች እሱን በምትፈራ ሴት በመጠቀም፣ በፊሊጵስዩስ ለወንጌሉ በሩን እንድትከፍትና ምናልባትም ጳውሎስ ከሚወዳቸው ቤተክርስቲያን አንዱን እንድትመሠርት ያደርጋል። ዛሬም ቢሆን፣ ወንጌሉን በማስፋፋት ሥራ ውስጥ፣ ለሴቶች ዋነኞቻችን ቦታዎች ይሰጣቸዋል። አብያተ ክርስቲያናት ወንጌሉን በማስፋፋቱ ሥራ ላይ ዋነኛውን ድርሻ የሚሰጡት ወንዶች ናቸው ማለት ስሕተት ነው። በቀድሞውም ጊዜ ይሁን አሁንም እግዚአብሔር መንግሥቱን ለማስፋፋት በሴቶች በጣም ነው የሚጠቀመው።

ጥያቄ 20፡- በቤተክርስቲያንህ፣ ወንጌሉን በማስፋፋት ሥራ ውስጥ፣ ሴቶች ምን ዓይነት ሚና ነው የሚጫወቱት? የበለጠ ትልቅ ድርሻ ይዘው ሊላተፉ የሚችሉት እንዴት ነው?

በፊሊጵስዩስ፣ በእርኩስ መንፈስ ታግዛ የምተጠነቁል አንዲት ገረድ ነበረች። እርስዋም ጳውሎስንና አብረውት የነበሩትን ሰዎች ከኋላ ከኋላ እየተከተለች «የመዳንን መንገድ የሚነግሯችሁ እነዚህ የልዑል አምላክ ባሪያዎች ናቸው» እያለች ትጮህ ነበር። ሰይጣን እንኳ በእግዚአብሔር የተመረጡትን ሰዎች ያውቃቸዋል። ምንም እንኳ የሰይጣን ተከታይ ብትሆንም፣ እንደ እግዚአብሔር ሙልእክተኞች ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች የነበራቸውን ሥልጣን በይፋ እንድትናገር ሆኗል።

አንድ ቀንም ጳውሎስ በልጅቷ ውስጥ ያለውን ክፉ መንፈስ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም እንዲወጣ ገሰፀው። መንፈሱም ልጅቷን ትቶ ወጣ፤ ከዚያም ወዲህ መተንበይ አልቻለችም። ጌቶችዋም ትርፍ እንደማታስገኝላቸው በተረዱ ጊዜ፣ በከተማው ውስጥ ሕጋዊ ያልሆነ ሃይማኖት በማስገባታቸው ጳውሎስንና ሲላስን ይከሷቸዋል። በዚያን ጊዜ፣ በሮማው መንግሥት ሕጋዊነት ያልተሰጠው ማንኛውም ሃይማኖት አይፈቀድም ነበር። ስለዚህ የፊሊጵስዩስ ሰዎች አዲስና ሕጋዊነት የሌለውን ሃይማኖት ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች በማስተዋወቃቸው ይከሷቸዋል። ከዚያም ጳውሎስና ሲላስን ወደ ገበያ በሹማምንት ፊት ይጎትቷቸዋል፤ በዚህም ጊዜ ሕዝቡ በእነሱ ላይ ይነግሳ፤

መሪዎችም ልብሳቸውን ገፍፈው በበትር ይመቷቸው ዘንድ ገዢዎቹ ያስተላልፋሉ። ከተደበደቡም በኋላ ወደ ውስጠኛው ወገኒ ጣሏቸውና እግራቸውን ከግንድ አጣብቀው ጠረቋቸው። በዚህን ጊዜ ጢሞቴዎስና ሉቃስ ለምን ወገኒ ቤት እንዳልገቡ አናውቅም።

ጥያቄ 21:- ጳውሎስና ሲላስን ወደ ፊሊጵስዮስ የመራው እግዚአብሔር ከሆነ፤ ይህ ስደት እንዲደርስባቸው ያደረገው ለምንድነው?

በሰው ዓይን ሲታይ፤ በክርስቲያኖች ላይ ትልቅ መዓት ነው የወረደባቸው። ቤተክርስቲያን ገና መመሥረቷ ነው፤ የክፉው መንፈስ መውጣት ለበለጠ ምስክርነት በር ከፍቶ ይሆናል፤ ታዲያ ይህ ሁሉ ሆኖ ሳለ ጳውሎስና ሲላስ ወደ ወገኒ ይጣላሉ። እግዚአብሔርን ሳይጠይቁ፤ ሳይፈሩና ተስፋ ሳይቆርጡ አይቀርም። ሆኖም፤ ከመደብደብ የተነሣ ሰውነታቸው ቢጓጉልም ሌሊቱን በሙሉ ጳውሎስና ሲላስ በምስጋና መዝሙር ለእግዚአብሔር ሲያዜሙ ቆዩ። እምነታቸውን የመሠረቱት በእግዚአብሔር ላይ ነው እንጂ፤ አሁን በተፈጠረው አጋጣሚ ላይ አልነበረም። እግዚአብሔር ወደ ወገኒ እንዲጣሉ ያደረገውም ለተለየ ዓላማ እንደሆነ ተገንዝበዋል።

ሲያመሰግኑም ሳሉ፤ ድንገት የወገኒው መሠረት እስኪናወጥ ድረስ ታላቅ የምድር መንቀጥቀጥ ሆነ፤ በዚያን ጊዜም ድጆች ሁሉ ተከፈቱ፤ የሁሉም እስራት ተፈታ። የወገኒውም ጠባቂ እሥረኞች በሙሉ አመለጡ ብሎ እራሱን ሊገድል ስይቶን መዘዘ። በርም ሥርዓት መሠረት፤ አንድ ጠባቂ እሥረኞች እንዲያመልጡ ካደረገ፤ ብዙ አስቃይተውት ይገድሉት ነበር። ታዲያ እንዲህ ዓይነት ነገር ሲሆን፤ ከመስቃየትና ከመስደብ ብለው ብዙ ጊዜ ጠባቂዎች እራሳቸውን ይገድላሉ።

ጳውሎስም ጠባቂው እራሱን ሊገድል እንደሆነ ባየ ጊዜ፤ «ሁላችንም በዚህ አለን፤ በእራሱህ ክፉ አታድርግ።» ብሎ ይጮሃል። ጠባቂው ይህንን ሲሰማ እሥረኞቹን በሙሉ እግዚአብሔር ነፃ አውጥቶአቸው እንደነበር ተገነዘበ። እግዚአብሔር ሌሎችን እሥረኞች እንዲያመልጡ ከልክሎአቸው ነበር። ጠባቂው እራሱን ገድሎ ቢሆን ኖሮ ሰይጣን በጣም ደስ ይለው ነበር፤ ሆኖም እግዚአብሔር ሌላ አላማ ነበረው። ጠባቂው ጳውሎስና ሲላስ እየጸለዩ እግዚአብሔር በዚህ ሲያመሰግኑ ሰምቷል፤ በዚህም ምክንያት ሮጦ መጥቶ «እድን ዘንድ ምን ማድረግ ይገባኛል?» አላቸው።

ጥያቄ 22:- አለቀለት በላህ የገመትኸውን ነገር እግዚአብሔር ለክብሩና ለሌሎች መዳን ሲጠቀምበት ያየኸው እንዴት ነው?

ጳውሎስና ሲላስም «በጌታ በኢየሱስ ክርስቶስ እመን፤ አንተና ቤተሰቦችህም ትድናላችሁ» ብለው ይመልሱለታል። አንድ ሰው ለመዳን ሲል ሥራ መሥራት የለበትም። እግዚአብሔር ሌሎችን ትቶ ይድኑ ዘንድ የሚመርጣቸው የተለዩ ሰዎች የሉም። የእግዚአብሔር የደገንነት ተስፋ ቃል ለሁሉም ሰው ክፍት ነው። አንድ ኃጢአተኛ የፈለገውን ያህል ኃጢአተኛ ቢሆንም በእውነት ከልቡ ካመነ፤ እግዚአብሔር እንደሚያድነውና የዘላለምን ሕይወት እንደሚሰጠው ቃል ገብቷል።

ጥያቄ 23:- ይህ ቁጥር፤ የወንጌሉን ዋነኛ ሐሳብ የሚገልጽው እንዴት ነው?

የእግዚአብሔር ፀጋ የጠባቂውን ልብ ያዘጋጀዋል፤ ከዚያም እሱና ቤተሰቦቹ ያምናሉ። ይህን ስንላ፣ የጠባቂው እምነት ቤተሰቦቹን በሙሉ አድናቃለችዋል ግለታችን ሳይሆን የወንጌልን ቃል ሰምቶ ቤተሰቡ በሙሉ አመነ ግለታችን ነው። ባል ካመነ ግሪስቱ ክርስቲያን ሆናለች ግለት አይደለም። ልጆቿም እንዲሁ ክርስቲያን ሊሆኑ አይችሉም። እምነት የግሪግሪስ ነገር አይደለም። እያንዳንዱ በቤተሰቡ ውስጥ የሚገኘው ሰው የእግዚአብሔር ቤተሰብ እንዲሆን፣ ኢየሱስ ክርስቶስን እንደ ግል አዳኙ መቀበል አለበት።

ጥያቄ 24:- ሀ) አንዳንድ ሰዎች ቤተሰቦቻቸው ክርስቲያኖች ስለሆኑ እኛም ክርስቲያኖች ነን ብለው የሚያስቡት ለምንድነው? ለ) ወጣቱ በኢየሱስ ክርስቶስ የማመኑን ነገር በግሉ የሚያደርገው ምርጫ እንደሆነና በወላጆቹ እምነት ላይ መተማመን እንደሌለበት ቤተክርስቲያንን በትምህርት መልክ ለማስተማር ስትል የምታደርገው ነገር ምንድነው?

ጥያቄ 25:- በጳውሎስና ሲላስ የተነሣው ስደት ያስገኘው ውጤት ምንድነው?

የፈሊጵስዩስ ገዢዎች እንዲፈቱ መልእክት ሲልኩ፣ ጳውሎስ «እኛ የሮሜ ሰዎች ስንሆን ያለ ፍርድ በሕዝብ ፊት ደብድበው በወገኒ ጣሉን፣ አሁንም በሰውር ይጥሉናል፤ አይሆንም! ራሳቸው መጥተው ያውጡን» ይላል። አንድ የሮም ተወላጅን ያልፍርድ ማንገላታት ወይም ወደ ወገኒ መክተት ትልቅ ወንጀል ነው። ሕጉንም በመጣላቸው ሹማምንቶቹ ፈሩ። መጥተውም ከከተማ እንዲወጡ ለመኮለቸው።

ጥያቄ 26:- የሮም ሰዎች መሆናቸውን ጳውሎስና ሲላስ መግለጻቸው በፈሊጵስዩስ ክብራቸውን በተመለከተ ያስገኘላቸው ነገር ምንድነው? ለቤተክርስቲያንን ያስገኘው ነገር ምንድነው?

ጳውሎስና ሲላስ ከመደብደባቸውና ወደ ወገኒ ከመጣላቸው በፊት ለምን የሮም ሰዎች መሆናቸውን እንዳልገለጹ የምናውቀው ነገር የለም። ምናልባትም ይህን ያደረጉት፣ ከእነርሱ ጋር ከነበሩት ውስጥ የሮም ሰዎች ያልነበሩትን ከእሥር ለማዳን ይሆናል። ወይም ደግሞ ኦዲዲሶች አማኞች ስለ ክርስቶስ መከራን መቀበል እንደ ምሳሌ አይተው እንዲከተሉት ይሆናል። ያም ሆነ ይህ ጳውሎስና ሲላስ መጥተው ያውጡን ያሉት ክብራቸውን ለማስጠበቅ ሳይሆን፣ ለፈሊጵስዩስ ቤተክርስቲያን ሲሉ ንጹሕ መሆናቸውን በገዢዎቹ ፊት ለመግለጽ ስለፈለጉ ነው።

ጳውሎስና ሲላስም ወዲያውኑ ከፈሊጵስዩስ አልወጡም። ወደ ሊድያ ቤት ሄደው ወንድሞችን አግኝተው ካጽናኑ በኋላ ነው የሄዱት።

ጥያቄ 27:- ሀ) ጳውሎስን የሚያጋጥሙት ነገሮች ሁሉ የሚያስደስቱ ነበሩን? ለ) በእነዚህ ሁኔታዎች እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር መሆኑን የምናውቀው እንዴት ነው? ሐ) በመታወሩ ምክንያት የተገኘው ውጤት ምንድነው?

የመጀመሪያዋ የአውሮፓ ቤተክርስቲያን የሮማ ቅኝ በነበረችው በፈሊጵስዩስ ተቋቋመች። ምንም ትንሽ ብትሆንም፣ ጳውሎስ ከሚወዳቸው ቤተክርስቲያኖች ውስጥ አንዱ ነበረች። ወደ ፈሊጵስዩስ ሰዎች ከዳፈው መልእክት አንደምንረዳውም፣

ጳውሎስ የወንጌል ግዳረቡን ሥራ ለማስፈጸሚያ የሚሆነውን ዕርዳታ ከዚህች ቤተክርስቲያን ብቻ እንዲሰጠው አድርጓል።

አምስተኛ ቀን፡- ክለሳ

የዚህን ሳምንት ትምህርት ክለስና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።

1. ጳውሎስና ሲላስ ይዘው የሄዱትና ለአማኞቹ የሰጡት መልእክት የትኛው ነው?
2. ሕይወቱን ሙሉ የጳውሎስ አጋዥ ሆኖ የሠራው ወጣት ደቀመዝሙር ማነው?
3. ጢሞቴዎስ የተገረዘው ለምንድነው?
4. የጢሞቴዎስን ባሕሪ አብራራው። እግዚአብሔር በሁሉም ዓይነት ባህሪ ይጠቀማል?
5. ጳውሎስና ሲላስ እንዳይገቡ የተከለከሉባቸው ሦስት አገሮች ምን ምንድናቸው?
6. በጢሮአዳ ሳለ ጳውሎስ የተቀበለው ምሪት ምን የሚል ነው?
7. በጢሮአዳ ሳሉ ከጳውሎስ፣ ከሲላስና ከጢሞቴዎስ ጋር አብሮ የነበረው ሰው ማነው? ስሙ ባለመጠቀሱ ምክንያት፣ ለዚህ ማስረጃ የሚሆንን ነገር ምንድነው?
8. ዛሬ ከሚገኙት ክፍለ ዓለማት ውስጥ መቄዶንያ ትገኝ የነበረው በየትኛው ክፍለ ዓለም ነው?
9. እግዚአብሔር ጳውሎስን ወደ አንዳንድ ቦታዎች እንዳይሄድ ያገደው ለምን ይመስላል?
10. የእግዚአብሔርን ፈቃድና ምሪት እንድናውቅ የሚረዱን አምስት ደረጃዎች ምን ምንድናቸው?
11. ከክርስቶስ ጋር በጸሎትና በቃሉ አማካኝነት ኅብረት ማድረጉ በጣም አስፈላጊ የሆነው ለምንድነው?
12. በመቄዶንያ ውስጥ በመጀመሪያ ክርስቶስን የተቀበለው ሰው ማነው?
13. ጳውሎስ፣ እሱንና ሲላስን ገዢዎቹ መጥተው እንዲፈቷቸው የፈለገው ለምንድነው?
14. ሀ) ጠባቂውን እንዲያምን ያደረገው ነገር ምንድነው? ለ) የእርሱ ውሳኔ እውነተኛ መሆኑ በሕይወቱ የተገልጸው እንዴት ነው?
15. ደገንነትህ በጌታ ሐሜት እንዲኖርህ ያደርግሃል ወይም?

ለሳምንታዊው ስብሰባ ለመዘጋጀት በመጀመሪያ ሳምንታዊውን የመወያያ ጥያቄ ተመልከት።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. የገጽ ልክ ጊዜ

3. ክለሳ

2. ጸሎት

4. የመወያያ ጥያቄዎች፡-

ሀ) 1. ነባር የቤተክርስቲያን መሪዎች ወጣት መሪዎችን ማሰልጠን ያለባቸው ለምንድነው? 2. ይህ በቤተክርስቲያን ውስጥ የሚሠራው እንዴት ነው? 3. አንዳንድ መሪዎች በደንብ የተማሩ ወጣት መሪዎችን የሚፈሩት ለምንድነው? 4. የወደፊቶቹን መሪዎች ቤተክርስቲያን በተሻለ መንገድ ልታሰለጥን የምትችለው እንዴት ነው?

ለ) የቤተክርስቲያን መሪዎችን የመምረጥ፣ ወንጌላውያንን የመላክና የቤተክርስቲያን አገልግሎትን ዕቅድ ማውጣትን በተመለከተ የእግዚአብሔርን ፈቃድ የምትወስኑት እንዴት ነው?

ሐ) 1. የመጀመሪያዋ አውሮፓዊ አማኝ ሴት የሆነችው ለምንድነው? 2. በቤተክርስቲያን አገልግሎት ውስጥ ሴቶች የሚጫወቱት ሚና ምንድነው? 3. በመንገዱ ቅዱስ ላይ በመመሥረት፣ የእነርሱን ድርሻ (አገልግሎት) ሰፊ ማድረግ የሚችለው እንዴት ነው? 5. ጸሎት

ትምህርት 13

የሐዋርያት ሥራ 17: 1-18: 17

የመጀመሪያ ቀን፡-የሐዋርያት ሥራ 17: 1-9

ከ 49-52 ዓ.ም ድረስ የተደረገው የጳውሎስ ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ፣ ወንጌሉን በማሰራጨት ረገድ ትልቅ እመርታ የታየበት ጊዜ ነው። ለመጀመሪያ ጊዜም ወንጌሉ በአውሮፓ ሲገባ፣ የተለወጠችው ሊድያ የምትባል ሴት ነበረች። በኋላ ላይም እግዚአብሔር ወንጌልን አጽንቶ ለመላው ዓለም እንዲዳረስ ያደረገው ከአውሮፓ ነው። ይሁን እንጂ፣ ጳውሎስና ሲላስ ታስረው ወደ ወሃኒ ሲጣሉ ተቃውሞ ተነሥቶበታል። ታዲያ ልብላቸው ተገፎ ቢገረፉም፣ ወደ ወሃኒ ቢጣሉም፣ የወንጌሉ ምሥክርነት አልቆመም። በዚህም ምሥክርነታቸው ምክንያት ጠባቂውና ቤተሰቡ ያምናሉ። በመጨረሻም ጳውሎስና ሲላስ አገሪቷን ለቀው እንዲወጡ ቢገደዱም፣ የተወሰኑ ክርስቲያኖችን በዚያ ትተው ነው የወጡት።

ጳውሎስ በሄደበት ቦታ ሁሉ ስደት አጋጥሞታል፤ ሆኖም፣ ከአንድ ከተማ ለቆ እንዲወጣ እስከተገደደበት ጊዜ ድረስ ስደቱ ከምሥክርነት ገሸሽ አላደረገውም። ከማያምኑ አሕዛብ የሚነሣው ተቃውሞ፣ በግልጽ የሚደረግና ኃይለኛ የሆነ ነበር፤ ነገር ግን የራሱ ሕዝቦች ከሆኑት ከአይሁዳውያን ከተቀበለው ተቃውሞ በጣም የተሻለና ሊቋቋመው የሚችለው ነበር። ምንም እንኳን ጳውሎስ በአሕዛብ ከተሞች ውስጥ ቢሆንም፣ በከተማው አንድ ምክራብ ካለ የእራሱን ሕዝቦች ፍለጋ መጀመሪያ ይሄድ የነበረው ወደዚያ ነበር።

ጥያቄ 1:- የሐዋርያት ሥራ 17-18: 17 አንብብ። ጳውሎስ የሄደባቸውን ከተሞች በሙሉ ጻፍና በየከተማዎች የተደረጉትን ዋና ዋና ነገሮች በዝርዝር ጥቅስ።

የሐዋርያት ሥራ 17: 1-9 አንብብና እነዚህን ጥያቄዎች መልስ።

ጥያቄ 2:- ሀ) በተሰሉንቄ ውስጥ ጳውሎስ መጀመሪያ ሄዶ የሰበከው የት ነው? ለ) የጳውሎስ መልእክት ይዘቱ ምን ነበር? ሐ) ጳውሎስ የተቃወመው ማንን ነው? የተቃወመውስ ለምንድነው?

ጳውሎስና አብረውት የነበሩት ሰዎች፣ የምዕራቡን አቅጣጫ ይዘው በአንድ በታወቀ መንገድ በኩል በመሄድ ወደ ተሰሉንቄ ይገባሉ። በአሁን ጊዜ ሉቃስ እራሱን በትረካው ላይ ስላላስገባ፣ ለሆነ ጉዳይ ወደ ጓላ በፈሊጵስዩስ የቆየ ይመስላል። ይህንንም የምናውቀው፣ ከሐዋርያት ሥራ 17: 17 አንሥቶ «እኛ» የሚለውን ቃል ትቶ «እነሱ» የሚል ቃል በመጠቀሙ ነው። ምናልባትም ወደ ጓላ የቀረው አዲሷን ቤተክርስቲያን ለመመሥረትና በእምነት ለማሳደግ ይሆናል።

ጳውሎስና ጓደኞቹ በአንፈጵልና በአጵሎንያ ሳይቆዩ ዝም ብለው ያለፉት ምናልባት የአይሁድ ምክራቦች ባለመናፈቸው ይሆናል። በተሰሉንቄም ሲደርሱ ጳውሎስ በዚያ ቆም ብሎ ይሰብካል። በመጀመሪያ በሦስት ሰንበቶች ላይ በምክራቡ በመገኘት ከብሉይ ኪዳን እየጠቀሰ ትርጉም በመስጠት ያስረዳ ነበር። በዚህም ላይ በመመሥረት ኢየሱስ እራሱ ክርስቶስ እንደሆነና መከራ ተቀብሎ ከሞተ በኋላ ከሙታን መነሣቱ አስፈላጊ መሆኑን ያስረዳል።

ጥያቄ 3:- ለዚህ ሐሳብ እንደማስረጃ የጠቀሰው የትኛውን ጥቅስ ይመስለሃል? (እስቲ ትንቢተ ኢሳይያስ 52: 13-53: 12 ተመልከት)።

ለግያም፣ ሰዎች ስንመሳከር፣ የራሳችንን ቃል ወይም ዘይቤ ተጠቅመን ማስረዳት እንደሌለብን ልናስተውል ይገባል። የግዳን ኃይል ያለው የእግዚአብሔር ቃል ነው እንጂ፣ የኛ ቃላት መደርደር አይደለም። ወንጌሉንም ለሌሎች ለማከፈል ሲባል፣ መጽሐፍትዱስን በደንብ ግጭት አለብን።

ጥያቄ 4 :-ለግያም፣ ሰዎች ስንመሳከር የምትጠቀሙባቸውን ጥቅሶች እስቲ በዝርዝር ጻፍ። ከእነዚህ ውስጥ ስንትን በቃልህ ታውቃቸዋልህ? ሁልጊዜ ለሰዎች ስለ ኢየሱስ ለመመሥከር ዝግጁ እንድትሆን ዋና ዋናዎችን ጥቅሶች ግጥናት አለብህ።

ጳውሎስ ለተወሰነ ጊዜ በተሰሉንቄ ይቆያል። ከዚያም ተነሥቶ ከሄደ በኋላ ትንሽ ቆይቶ ለተሰሉንቄ ሰዎች በጻፈው መልእክቱ ላይ፣ ከእናንተ በአንዱ ላይ ሽክም እንዳልሆንባችሁ ከእናንተ ጋር ሳለሁ በራሴ እጅ እየሠራሁ ነው የኖርኩት ይላቸዋል (ተሰ 2: 9)። ይህንንም ሲል፣ እንዲመግቡት፣ እንዲያለብሱትና ደመወዝ እንዲሰጡት እነሱን ከመጠየቅ፣ ይሠራ በነበረው የድንኳን ሰፊት ሥራ እራሱንና አብረውት የነበሩትን ሰዎች ይደጉም እንደነበር መግለጹ ነው። ጳውሎስ በእጁ በመሥራቱ፣ ምንም ዓይነት ሐፍረት አይሰማውም ነበር።

አንዳንድ አይሁዳውያን፣ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ እግዚአብሔርን የሚፈሩ ግሪካውያንና አንዳንድ የታወቁ ሴቶች (ሃብታም የሆኑ ወይም ደግሞ የመሪዎች ሚስቶች ሆነው በሕዝቡ ዘንድ የተከበሩ ሴቶች) በኢየሱስ ሲያምኑ አይሁዳውያን በጣም ይቀኑና በክርስቲያኖች ላይ ስደት ይቀሰቅሱ ነበር።

በዚህ ጊዜ ውስጥ፣ ጳውሎስ ተቀምጦ የነበረው ኢየሱስ ይባል የነበረ ሰው ቤት ውስጥ ነበር። ምናልባትም የኢየሱስ ቤት ለአማኞች መሰብሰቢያ ቦታ ሳይሆን አይቀርም። ቀናተኞቹ አይሁዳውያን ሥራ ፈት የሆኑ ክፉ ሰዎችን ይሰበስቡና፣ ጳውሎስንና ጓደኞቹን የከተማውን ሰላም አውከዋል ብለው ለመክሰስ ሲሉ፣ ከተማውን አሸበሩት። ጳውሎስን ፍለጋም ወደ ኢየሱስ ቤት ፈጥነው ይሄዳሉ፤ ሆኖም ጳውሎስን በዚያ ያጡታል። በዚህም ጊዜ ኢየሱስን ሌሎች ወንድሞችን ጎትተው ወደ ከተማዋ አለቆች ይወስዷቸዋል። ኢየሱስንም የሮማውን ግዛት ያወኩትን ተቀብሏል ብለው ይከሰታል። ይህ ክስ እውነት መሆኑ ከተረጋገጠ ጳውሎስንና ተከታዮቹን ለሞት ፍርድ የሚያደርጋቸው ነው። ሆኖም፣ የከተማዋ አለቆች ሐሰት እንደሆነ አረጋግጠዋል። ይህም ቢሆን ግን፣ በእነሱ የተነሣ ከአሁን ወዲያ ብጥብጥ እንዳይነሣ ሲባል፣ ኢየሱስንና ሌሎች ክርስቲያኖች ዋስ አቅርበው እንዲለቁ አድርገዋል።

አሁንም እንደገና ጳውሎስ የገዛ ሕዝቡ በሆኑት አይሁዳውያን ተሰላጉን፤ በግድ ለቅቆ እንዲሄድ ተደረገ። ምናልባትም ጳውሎስ ወገኖቹ አይሁዳውያን የገዛ መሢሐቸውን ደጋግመው ከሚከዱት ይልቅ፣ አረመኔ በሆኑ አሕዛብ መገረፉ የሚቀል መስሉ ሳይታየው አይቀርም። እስከ ዛሬ ድረስ፣ መጽሐፍ ቅዱስን መርምረው ለማወቅ የሚሹ አይሁዳውያን በጣም ጥቂቶች ናቸው። ብዙዎቹም የራሳቸው የሆነውን የብሉይ ኪዳን መጽሐፍ አይቀበሉትም፤ የአይሁድ ኦርቶዶክሶችም ቢሆኑ መጽሐፍ ቅዱስን በደንብ አያውቁትም። በአፈ ታሪክ ሲወርድ ሲዋረድ የመጣው ባህል፣ እውነተኛውን ቃል እንዳያዩ ዓይኖቻቸውን አሳውርታል። መረዳትም የሚችሉት፣ መንፈሳዊ ዓይኖቻቸውን የጋረደው ነገር ሲነሣ ብቻ ነው (2ቆሮ. 3፡ 13-16 ተመልከት)።

ብዙ ጊዜ ለማመን በሚፈልጉ ሰዎች ላይ ከፍተኛ ተቃውሞ የሚያሥነሡትም የገዛ ቤተሰቦቻቸውና የቅርብ ዘመዶቻቸው ናቸው።

የጳውሎስ፣ የሲላስና የጢሞቴዎስ አገልግሎት፣ ያለምንም ውጤት እንዲሁ መና አልቀረም። ጳውሎስ ለተሰላጉት ሰዎች ከጥቂት ጊዜ በኋላ በጻፈው መልእክቱ ውስጥ «ከእናንተ ወጥቶ የጌታ ቃል በመቄዶንያና በአካይያ ብቻ አልተሰማምና፤ በእግዚአብሔርም ዘንድ የሚሆን እምነታችሁ በሁሉ ሥፍራ ተወርቷል ብሎ ያሞካሻቸዋል። (1ተሰላ. 1፡ 8)።

ጥያቄ 5፡- በሌሎች ከመነቀፍ ይልቅ፣ በራሳችን ሕዝቦች መነቀፉ በጣም ከባድ የሚሆነው ለምንድነው?

ጥያቄ 6፡- ሀ) በኢትዮጵያ ውስጥ ብዙ ጊዜ የወንጌሉን ምሥክርነት የሚቃወሙ ሰዎች እነማን ናቸው? ለ) ለምን የሚቃወሙት ይመሥላሃል?

ጳውሎስ ወደ ተሰሎንቄ ለመመለስ በጣም ይፈልግ ነበር፤ ሆኖም በመልእክቱ ላይ እንደጠቀሰው «ሰይጣን አዘግይቶታል» (2ተሲ 2: 18)። ምናልባትም እንዲዘገይ ያደረገው የተሰሎንቄ ንደኞቹ አንድ እንዲፈጽሙ የሰጡት ግዴታ በመኖሩ ይሆናል።

ጥያቄ 7:- በተሰሎንቄ አገልግሎት ውስጥ ጳውሎስ በ1ቆሮ 15: 58 ላይ የጠቀሰው ነገር እውን የሆነው እንዴት ነው?

ጥያቄ 8:- ብዙ ጊዜ ምሥክርነታችንን የምንሰጥበት ጊዜ በጣም አጭር ስለሚሆን፤ ቀደም ብለን ማድረግ የሚገባን ነገር ምንድነው?

በእውሮፓ ውስጥ ለወንጌሉ በሮች እየተከፈቱ ነው። በፊሊጲስቶስና በተሰሎንቄ የተሰባሰቡት ጥቂት አማኞችም የቤተክርስቲያኒቱ ዋናዎች ሆነዋል። ወዲያውኑም ወንጌሉ በየአካባቢው ባሉ አገሮች ይሰራጫል። ጳውሎስ ገና ሥራውን ሊጀምር ሲል፤ እንዲወጣ በመደረጉ ተስፋ ሳይቆርጥ አልቀረም። ይህ ነገርም ብዙ ጊዜ ተደጋግሟል፤ ሆኖም፤ የወንጌሉ ኃይል የጳውሎስ ወይም የሌላ ሳይሆን የእግዚአብሔር እንደሆነ የሚያመለክት ነው። ቤተክርስቲያን እንድታድግ የሚያደርገው እግዚአብሔር ነው እንጂ የሰዎች ሥራ ብቻ አይደለም።

ጥያቄ 9:- ይህ ትምህርት፤ በሥራቸው ላይ ሳሉ፤ የቤተክርስቲያን መሪዎች ሊያውቁት የሚገባ ዋነኛ ትምህርት የሚሆነው እንዴት ነው?

ሁለተኛ ቀን:- የሐዋርያት ሥራ 17: 10-15

ጳውሎስ ለአይሁዳውያን ሲመሠክር፤ ከብሉይ ኪዳን ላይ የእግዚአብሔርን ዘላለማዊ ዕቅድ በመጥቀስ፤ ይህ እንዴት በኢየሱስ ክርስቶስ እንደተፈጸመ ይገልጽላቸዋል። ታዲያ ብዙ ጊዜ፤ ኢየሱስ እነዚህን ትንቢቶች ፈጽሟል ብለው አይቀበሉትም። ሆኖም፤ አሁን ደግሞ ጳውሎስ የሚናገረው ነገር እውነት መሆኑን ለማረጋገጥ ሲሉ ብሉይ ኪዳንን ለመመርመር ዝግጁ የሆኑ አይሁዳውያን ያጋጥሙታል።

የሐዋርያት ሥራ 17: 10-15 አንብብና ለእነዚህ ጥያቄዎች መልስ ስጥ።

ጥያቄ 10:- ሀ) 1. ክርስቲያን ወንድሞች ጳውሎስንና ሲላስን ወደ የት ነው የላኳቸው?

2. በዚያ ሲደርሱ መጀመሪያ የሄዱት ወዴት ነው?

ለ) 1. ጳውሎስ ከዚህ በፊት ካስተማራቸው አይሁዳውያን የቤርያዎቹ አይሁዳውያን ለየት የሚሉት እንዴት ነው? 2. ያመኑት እነማን ናቸው?

ሐ) በቤርያ ተቃውሞ የተቀሰቀሰው ከየት ነው?

መ) 1. ጳውሎስ ምን ሆነ? 2. ጢሞቴዎስና ሲላስስ?

በተሰሎንቄ ሽኩት ሲነሣ ክርስቲያን ወንድሞች ጳውሎስንና ሲላስን በፊሊት ወደ ቤርያ ይሰጧቸዋል። ይህችም ከተማ በደቡብ ምሥራቅ አቅጣጫ በ 80 ኪ.ሜ ርቀት ላይ የምትገኝ ናት።

ቢርያ ውስጥ የሚኖሩ አይሁዳውያን ስለነበሩ ጳውሎስ በመጀመሪያ ተነሥቶ ለመስበክ ወደ አይሁዶች ምክራብ ይሄዳል። በዚያም የነበሩት አይሁዳውያን በሌሎች ከተሞች ከነበሩት ልቦ ሰፊዎች ሆነው ያገኛቸዋል። የሚናገረውን ከሰሙ በኋላ፣ ጳውሎስ የሚናገረው ነገር እውነት መሆኑን ለማረጋገጥ ሲሉ፣ የተናገረውን ነገር ከብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ጋር ያነፃፅሩ ነበር። ለጳውሎስም፣ ይህ ለየት ያለ ምላሽ ነው። እንዲያውም የቢሪያ ሰዎች ማንም ሰው መጥቶ የሚነግራቸውን ሁሉ ስምተው የሚቀበሉ ሰዎች ሳይሆኑ የጳውሎስንም ትምህርት ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር መስማማትን በማነፃፀራቸው ሉቃስ ያሞግላቸዋል።

ጥያቄ 11:- ይህንን ለየት ያለ ባህሪ ዛሬ እኛም መከተል ያለብን ለምንድነው?

ብዙ ጊዜ ክርስቲያኖች ከመጽሐፍ ቅዱስ ጋር ሳያነፃፅሩ ወንጌላውያን ወይም የቤተክርስቲያን መሪዎች የተናገሩትን ነገር ዝም ብለው ይቀበላሉ። በዚህም ምክንያት፣ በቀላሉ ሐሰተኛ አስተማሪዎች አማኞችን ከቤተክርስቲያን ይሰርቃሉ። ጥሩ ሆኖ የሚሰጧቸውን ነገር እውነትም ይሁን ውሸት ይቀበላሉ። ሰዎች ቆመው ሲያስተምሩ እውነትን ከውሸት ለመለየት እንድንችል ሁልጊዜ የእግዚአብሔርን ቃል ማጥናት አለብን (ዕብ 5: 14 ተመልከት)።

ጥያቄ 12:- ሀ) እውነትን ለማወቅ ስትል፣ መጽሐፍ ቅዱስን እንዴት እንደምታጠና ግለጽ። ለ) በዚህ የአጠናን ዘዴ በመጠቀም በቤተክርስቲያን ቆመው የሚያስተምሩትን ወንጌላውያንና መጋቢዎች ትምህርት የምትመረምረው እንዴት ነው? ሐ) ይህን በማድረግ ያገኘኸው የሀሰት ትምህርት አለ? መ) የሀሰት ትምህርት ሲሰበክ የምታደርገው ምንድነው?

ቢርያውያን የእግዚአብሔርን ቃል በጣም ተጠምተው ስለነበር፣ ዕለት ዕለት ተሰብስበው ጳውሎስ የሚያስተምረውን ትምህርት ይሰሙ ነበር። አንዳንድ አይሁዳውያንና የከበሩ የግሪክ ሴቶችና ወንዶችም አመኑ። ዘሩ በአንድ ሌላ የአውሮፓ ከተማ ውስጥ ተተክለ፤ ቤተክርስቲያንም ተመሥርታ ወንጌሉ እየተስፋፋ ሄደ።

ካላመኑት የቢርያ አይሁዶች መካከል በጳውሎስና በሲላስ ላይ የተነሣ ተቃውሞ ያለ አይመስልም። ዳሩ ግን ኹከት የተነሣው በተሰሉን ቤተክርስቲያን አይሁዳውያን ጳውሎስ በቢርያ የእግዚአብሔርን ቃል እንደሰበከ ሲሰሙ ነው። ልክ በተሰሉን ቤተክርስቲያን እንዳደረጉትም እዚያ ድረስ በመምጣት ህዝቡን ቀስቀሱና ኹከት ፈጠሩ።

አሁንም ተቃውሞ የተነሣው በጳውሎስ ላይ በመሆኑ ወንድሞች ቶሎ ብለው ወደ አቴና የሚሄድ መርከብ ወደሚያገኝበት ባሕር ዳርቻ ይልኩታል። (የጳውሎስን ሁለተኛ ሚሲዮናዊ ጉዞ የሚያሳየውን ካርታ ተመልከት)። እስከ አቴናም ድረስ የሸጉት ቢርያውያን ወንድሞች ናቸው።

ሲላስና ጢሞቴዎስ ደግሞ አዳዲሶቹን ክርስቲያኖች ለማስተማርና ለማደራጀት ሲባል በዚያው በቢርያ ይቆያሉ። ጳውሎስን በአቴና ላለ በጣም ብቸኝነት ሳይሰማው አልቀረም፤ በዚህም ምክንያት ሲላስና ጢሞቴዎስ ፈጥነው እንዲመጡ በሸጉት ሰዎች በኩል ይልክባቸዋል።

ሲላስና ጢጥቴዎስ ወደ አቴና ከሄዱ በኋላ፣ ተመልሰው ወደ መቄዶንያ፣ ምናልባትም ወደ ፌሊጽስዩስና ተሰሎንቄ ተልከው ከዚያ በኋላ ከጳውሎስ ጋር በቆርንቶስ የተገናኙ ይመስላል (ሐዋ. 18፡ 5 እና 1ተሲ 3፡ 1-6)።

በእነዚህ ፅኑ ተቃውሞ በነበረባቸው ከተሞች ውስጥ እንዴት ጠንካራ ቤተክርስቲያኖች ሊመሠረቱ እንደቻሉ ግዮቱ የሚደንቅ ነው። ብዙ ጊዜም ቤተክርስቲያን በደንብ ጠንክራና ጥሩ ሆኖ የምትመሠረተው ስደት ባለበት ጊዜ እንደሆነና በሰላም ጊዜ እንዳልሆነ ይመስላል። ስለዚህም፣ የመንፈስ ቅዱስ ምራት ሁሉ ምንም ዓይነት ግጭት ውስጥ ሳንገባ ነገሮችን በሰላም ያላልፈናል ግለት አይደለም።

ጥያቄ 13፡- ይህ እውነታ በኢትዮጵያ ቤተክርስቲያኖች ሲገለጥ ያየኻቸው እንዴት ነው? አሕዛብ ወንጌሉን ለመተበል እንደዚህ የሚጓጉት ለምንድነው?

እግዚአብሔር አሕዛብ መልእክቱን እንዲቀበሉ አዘጋጅቷቸዋል። ለብዙ ምዕተ ዓመታት ግሪኮችና አሕዛብ ከሰው የማይሻሉ አግልክት እንዳሉ ነበር ሲግሩ የቆዩት። ብዙ ጊዜ የእነሱ ምስል ደካማና ጧች የሆኑ ሰዎችን የሚመስል ነበር! በተጨማሪም የሕይወት ታሪካቸው ከራሱ ከሕዝቡ የሕይወት ታሪክ ባነሰ በጉስቆልና ኑር የተሞላ ነበር። በዚህም ምክንያት፣ ብዙ አሕዛብ ስለ ሃይማኖታቸው እውነተኛነት ጥያቄ መጠየቅ ይጀምራሉ። ስለ አንድ ጻድቅ፣ ቅዱስና አፍቃሪ የሆነው የአይሁድ አምላክ ሲሰሙም፣ አሁን ስለ እውነተኛው አምላክ እንደሚነገር ተገነዘቡ። ታዲያ ይህም ቢሆን፣ እግዚአብሔርን ግምለክ ከፈለጉ አይሁዳውያን እንዲያሟሟቸው የሚጠይቋቸው ሕግጋት በጣም ብዙ ስለነበሩ፣ ከአምልኮው ታገዱ። ጳውሎስ አይሁዳውያን የሚጠብቋቸውን ልማዶች እንደ ሕግ መጠበቅ እንደማያስፈልግ ገልጾ በፀጋ የተገኘውን የደሃነነት ወንጌል ይዞላቸው ሲመጣ፣ የእግዚአብሔርን ቃል ሰምተው አመኑ። በተለይ የከበሩት የግሪክ ሴቶች በባህላቸው ትልቅ ተጽዕኖ ይደረግባቸው ስለነበርና ወንጌሉ ደግሞ ከዚህ ነፃ አውጥቶ በመከከላቸው ፍቅር እንዲኖር ስለሚያደርግ፣ ቶሎ ብለው ወንጌሉን ተቀበሉት። በጥቂት ዓመታትም ውስጥ፣ ቤተክርስቲያን ከኢየሩሳሌም ተነሥታ ወደ ሮም ብሎም ወደ ሌሎች ቦታዎች እየተስፋፋች ሄደች።

ከመንፈስ ቅዱስ ሥራዎች አንዱ፣ ሰዎች ወንጌልን እንዲቀበሉ ልባቸውን ግዝጋጀት ነው። የሰዎች ልብ ተከፍቶ እስካልለሰለሰ ድረስ፣ የፈለገውን ያህል ቢመሠክርላቸው እውነቱን አይተበሉትም። ብዙ ጊዜም መንፈስ ቅዱስ የሰዎችን ልብ የሚያለሰልሰው አሁን በሚከተሉት ሃይማኖት እርካታ እንዳይኖራቸው በማድረግና ውስጣዊ ሰላማቸውን በመውሰድ ወይም ትልቅ መከራ በሕይወታቸው በማምጣት ነው። እግዚአብሔር ላዘጋጃቸው ሰዎች እንድንመሠክር፣ በሌሎች ሰዎች ውስጥ በመንፈስ ቅዱስ አማካኝነት የሚሠራውን ሥራ ቀረብ ብለን ልንከታተለው ይገባል።

ጥያቄ 14፡- የማያምኑትን ሰዎች ገና ሳይመሠክርላቸውም ቢሆን መንፈስ ቅዱስ ለወንጌል ሲያዘጋጃቸው ያየኸው በእንዴት ያለ ሁኔታ ነው?

ወንጌል በድል እንዳይወጣ በጣም የሚያስቸግሩ ቦታዎች፡- የሚከተሉት የአምልኮ ሥርዓት በቂ ነው ብለው በሚገምቱ ሰዎች ወይም ቤተክርስቲያናት ውስጥ ነው። ይህም ነገር፤ ሰዎች ለእግዚአብሔር ቃል ታዛዦች አንሆንም ብለው ከእግዚአብሔር ጋር በጸሎት አግካችነት የሚያደርጉትን ኅብረት ሲያቆሙ፤ በየትኛው ቤተክርስቲያን ውስጥ ሊከሰት የሚችል ነገር ነው። ወይም ደግሞ በነገው ትምህርታችን ላይ እንደምናየው፤ በትምህርታቸው ወይም በባህላቸው በሚኮሩ ሰዎች መካከልም ሊከሰት ይችላል።

ሦስተኛ ቀን፡- የሐዋርያት ሥራ 17፡ 16-34

በሰደት ምክንያት በተሰሉንቄና በቤሪያ የነበረውን ፍሬያማ አገልግሎት በመተው፤ ጳውሎስ ወደ አቴና ከተማ ይሄዳል። በዚያም ብቻውን ቢሆንም እንኳ ዝም ብሎ አልተቀመጠም። የሚመሠክርላቸው ሰዎች ጋ እየዞረ ይፈልግ ነበር። በዚህም መሠረት፤ ጳውሎስ ለግሪክ ፈላስፎች ንግግር ያደርጋል። ጳውሎስ ፈላስፎቹን ለማሳመን ሲል፤ ባደረገው ንግግርም ውስጥ ምን ያህል ዕውቀት እንዳለው በግልፅ ይታያል።

በርሜው መንግሥት ግዛቶች ብዙ የአሕዛብ አግልክት ነበሩ። ብዙ አሕዛብም አይሁዳውያን አንድ አምላክ ብቻ በማምለካቸው ምክንያት ወደ አይሁዳውያን ሃይማኖት ይገቡ ነበር። ጳውሎስ የኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል ይዞ ሲመጣም በመጀመሪያ ያመኑት እነዚህ ሰዎች ናቸው። በዚህ ከላይ በጠቀስነው ክፍልም ውስጥ ጳውሎስ ለጥንቷ ዓለም ፈላስፎች የሰጠውን ምሥክርነትና በከተማው ውስጥ ስለነበሩት ልማዶች የሰጠውን ምላሽ እናያለን።

የሐዋርያት ሥራ 17፡ 16-34 አንብብና የሚከተሉትን ጥያቄዎች መልስ።

ጥያቄ 16፡- ሀ) 1. ጳውሎስ በአቴን እነማንን ነበር የሚጠብቀው?

2. ጳውሎስን ያበላጩው ነገር ምንድነው?

ለ) 1. ጳውሎስ በምክራብ ውስጥ ምን ነበር የሚያደርገው? 2. በገበያው ቦታስ ምን ያደርግ ነበር?

ሐ) 1. ጳውሎስ ያነጋገራቸው ሰዎች የሚያራምዷቸው ሁለቱ ፍልስፍናዎች የሚጠሩበት ስም ምንድነው? 2. ፈላስፎቹ ጳውሎስን ወደት ወሰዱት?

መ) 1. ጳውሎስ ምን በማለት ነው መልእክቱን የሚጀምረው? 2. ጳውሎስ እነግራችኋለሁ ያላቸው ስለምንድነው? 3. ከጳውሎስ መልእክት ውስጥ እስቲ ሦስት ዋና ዋና ነጥቦችን ጥቀስ። 4. አንዳንዶቹ ያፈዙበት ሌሎቹ ደግሞ እንሰማለን ያሉት የትኛው ነጥብ ላይ ሲደርስ ነው?

ከቤሪያ ወደ አቴና ሄዶ ሲላስና ጢሞቴዎስን በሚጠባበቅበት ሰዓት፤ ጳውሎስ ለአይሁዳውያንና ለአሕዛብ መመሥከሩን አላቆመም። በምክራብ ውስጥ፤ ለአንዳንድ አይሁዳውያንና አብሯቸው ያመልኩ ለነበሩ አሕዛብ፤ በገበያ ቦታ ደግሞ፤ ለመስማት ፈቃደኞች ለሆኑ ሁሉ መሠከረ።

በጥንቱ ዓለም በጣም ከታወቁት ከተሞች አንዷ አቴና ናት። በግሪክ ዘመን መንግሥት ይህች ከተማ ዋነኛዋ የዓለም ፖለቲካዊና ሃይማኖታዊ ማዕከል ነበረች። ሮማውያን የዓለም የኃይል ሚዛን ከጨበጠ በኋላም እንኳ እንደበፊቱም ባይሆን፣ ማዕከልነቷን ሙሉ በሙሉ አላጣችም። በጳውሎስ ጊዜ ደግሞ ለብዙ አማልክት የተሠሩ ውብ ሕንፃዎች-የሚገኙባት የሃይማኖት ማዕከል ነበረች። ድንገት መታወቅ ካለባቸው አማልክት የዘነጉት እንዳይኖር፣ «ለማይታወቅ አምላክ» መሠዊያ የሚል ጽሑፍ ያለበት መሠዊያም እስከመሥራት ድርሰዋል። ከዚህም በላይ አቴና በጥንቱ ዓለም ውስጥ የነበሩት ታላላቅ ዩኒቨርሲቲዎች የሚገኙባት ለዓለም የዕውቀት ማዕከል የነበረች ከተማ ናት። በዚህች ከተማ ማንም ሰው የመናገር ነፃነት ስለነበረው ብዙ ትምህርት ቤቶችና ፍልስፍናዎችን ነበሩ። እንደዛሬዎቹ ሀገሮች አቴናም ብትሆን በቅርላ ቅርሶቹ በባህሏ በትምህርቷ ወዘተ ... በጣም ትኩረ ነበር። መንፈሳዊ ሁኔታ በተመለከተ ግን ሕዝቦችዋ ኩሩዎች ስለነበሩ የወንጌል ረሐብ የሚሰማት ከተማ አለነበረችም።

ጥያቄ 17:- ታላቅ ታሪክ፣ ብዙ ትምህርትና የሚመኩበት ነገር ያላቸው ሀገሮች ወንጌሉን መቀበል የሚከብድባቸው ለምን ይመስላል?

በገበያ ቦታ ከኤፌሮስ ወገንና ኢስጦኢኮች የተባሉ ፈላስፎች የጳውሎስን መልእክት ተጠራጠሩት።

የኤፌሮስ ፈላስፎች በትምህርት ቤታቸው እግዚአብሔር የለም ብለው የሚያስተምሩና በእግዚአብሔር የማያምኑ ሰዎች ናቸው። የመኖር ዋና ዓላማ እራሱን ማስደሰት ነው ብለው ነበር የሚያስተምሩት። በእነርሱ መመዘኛ የሚያስደስት ነገር ጥሩ ሲሆን ችግር የሚፈጥር ነገር ደግሞ እርኩስ ነገር ነው። ዓለም አንድ አምላክ የሠራት የፈጠራ ሥራ ሳትሆን፣ በድንገት የተለያዩ ንጥረ ነገሮች በመደባለቃቸው ምክንያት የተገኘች ነገር ናት ብለው ነው የሚያስተምሩት። ከምድራዊ ሕይወታቸው በኋላ ፍርድ ወይም ሌላ ሕይወት አለ ብለው ስለማያስቡ «እባካችሁ እንብላ እንጠጣ! ነገ እንደሆነ እንሞታለን» ነበር የሚሉት። በዚህም ላይ በጣም ኩሩዎችና እራሳቸውን ጻድቃን ነገ ብለው የሚቆጥሩ ናቸው።

ጥያቄ 18:- ይህ ፍልስፍና በኢትዮጵያ ውስጥ የሚያራምዱ ሰዎችን ታውቃለህ?

ኢስጦኢኮች:- እግዚአብሔር በሁሉ ነገር ውስጥ አለ! እግዚአብሔር የሚለው ሁሉም ነገር በአጠቃላይ ነው ይላሉ። ይህን ሲሉ እግዚአብሔር በድንጋይ፣ በዛፍ፣ በከዋክብት፣ ወዘተ... ውስጥ አለ ማለታቸው ነው። ይህን ካሉ ደግሞ እያንዳንዱ ነገር የእግዚአብሔር አካል ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር የዓለም መሠረት እንደሆነም ያስተምሩ ነበር። ሰው ራሱ በዓለም ውስጥ ከሚገኙት ነገሮች ውስጥ አንዱ በመሆኑ፣ እንደ አንድ የእግዚአብሔር አካል ይቆጠራል። ምድራዊና መለኮታዊ በሆኑ ነገሮች መካከል ምንም ዓይነት መለያ ነገር አያስቀምጡም። በእነርሱ አስተሳሰብ ሁሉም ነገር የእግዚአብሔር አካል በመሆኑ፣ በኃጢአትና በመልካም ነገር መካከል ምንም ልዩነት የለም። በሕይወታቸው የሚመጣውን ማንኛውንም ዓይነት ነገር ይቋቋሙ ነበር።

በአሁኑ ጊዜ ይህን ዓይነት እምነት በሩቅ ምስራቅ አገሮች ውስጥ በሚገኙት ሂንዱኒዝምና ቡዲዝም በሚባሉት ሃይማኖቶች ውስጥ ይታያል።

እነዚህ ፈላስፋዎች የጳውሎስን ንግግር ሲሰሙና የሚያስተምረው ነገር አዲስ በሥሆኑ፤ ይህ ለፍላጌ (ቁ. 18) ስለ አዲስ አማልክት ያወራል ብለው ይነቅታታል። ከዚያም በአቴና ከተማ ምሁራን አዲስን ነገር ወደሚነጋገሩበትና አንድ አዲስ ትምህርት እውነተኛ ይሁን አይሁን ወደ ሚታይበት አርዮስፋንስ ወደ ተባለ ሥፍራ ጳውሎስን ይዘውት ይሄዳሉ። ጳውሎስን ወደዚያ ይዘውት የሄዱት የእርሱን ትምህርት ሰምተው ከተከራከሩበት በኋላ ለመወሰን ነው። ይህን ያደረጉት እርሱን ለመስማትና የተናገረውን ለማመን አይደለም። እነሱም «ይህ የምትናገረው አዲስ ትምህርት ምን እንደሆነ እናውቅ ዘንድ ይቻለናል?? ... እንግዲህ ይህ ነገር ምን እንደሆነ እናውቅ ዘንድ እንሻላለን» ይሉታል።

ጳውሎስ በአርዮስፋንስ ቆሞ የተናገረው ንግግር በብዙ ጥበብና ብልሃት የተዘጋጀ ነው። እንደምታስታውሰውም ጳውሎስ ያደገበት የተራሰ ከተማ ዩኒቨርሲቲ ነበራት። በዚያም ላለ ያለምንም ጥርጥር የኤፈቆሮሶችንና የኢስመኢኮችን ትምህርቶች በደንብ ያውቅ ነበር። በዚህም መሠረት እራሱን እንደ ፈላስፋ አድርጎ በማቅረብ የወንጌሉን ምስጢር ለማብራራት ሲል አንዳንድ የእነሱን አስተሳሰቦች በማከል እሱ የሚናገረው ነገር ለማወቅ ችግር ያጋጠማቸውን ሰዎች ያነጋግራቸዋል።

የጳውሎስን መልእክት በሶስት ቦታ ልንከፍለው እንችላለን።

ሀ) መግቢያ (ሐዋ. 17: 20-23)። የተሳሳተ አምልኮ እያላቸው ነቀፋ ከመሰንዘር ይቆጠብና መንፈሳዊነታቸውን በመጥቀስ ያጥግላቸዋል። በዙ የተለያዩ አማልክትን የሚወክሉ ጣለቶችን በማጥቀም አማልክትን የምትፈሩ ናችሁ ይላቸዋል። በመቀጠልም አንድ ለማይታወቅ አምላክ የሚል ጽሑፍ ያለበት መሠረያ አየሁኝ ስለዚህም ይህን የማታውቁትን አምላክ እኔ እስታውቃችኋለሁ ይላቸዋል።

ጳውሎስ ያለ በቂ ምክንያት ወንጌሉ ላይ ተቃውሞ እንዲሰነዝሩ አልፈለገም። ስለዚህም፤ የተሳሳተ አመለካከታቸውንና እነሱን ከመቃወም ይልቅ እነሱን በማጥገስ ይጀምራል። በሌላ እምነት ውስጥ ላሉ ሰዎች ስንመሰክር ይህ ልንከተለው የሚገባን ጥሩ መመሪያ ነው። በመጀመሪያ ላይ ግድረግ ያለብን እያንታቸውን መቃወም መንቀፍ ሳይሆን የእነሱን ሐሳብ ወደ እኛ ለመሰብሰብና ተቀባይነትን ለማግኘት የእነሱን ሕይወትና ሃይማኖት በተመለከተው ጥሩ ነው የምንለውን ነገር መጥቀስ ነው።

ጥያቄ 19:- የወንጌሉን መልእክት ለአርቶዶክስ ወይም ለእስልምና ሃይማኖት ተከታዮች ለመግለጽ፤ በመጀመሪያ ላይ እነርሱ ከሚያደርጉት ነገር ውስጥ የምትጠቅላቸው መልካም ነገሮች ምንድናቸው?

ለ) ሳያውቁ የሚያመልኩትን አምላክ መግለጽ (ሐዋ. 17: 24-29)። ይህ የማይታወቀው አምላክ የራሱ የሆነ ስም ስለሌለው ጳውሎስ ስለ እውነተኛው አምላክ በሚያስረዳበት ወቅት ይህ ጉዳይ ችግር ፈጥሮበታል። እንደምታየውም እነዚህ ሰዎች ስለ አንዱ አምላክ የሚያውቁት ምንም ነገር ስላልነበራቸው፤

ጳውሎስ ምሥክርነቱን ወዲያውኑ ቶሎ ብሎ ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ በመናገር አይጀምርም። በመጀመሪያ መጀመር ያለበትም እግዚአብሔር ግን እንደሆነ በመግለጽ ነው። በዚህ መሠረት ይህ ሳያውቁት የሚያመልኩት አምላክ ዓለምንና በእርሷ ውስጥ ያለውን ነገር የፈጠረ ነው በማለት ይጀምራል። በመቀጠልም እግዚአብሔር የሁሉም ፈጣሪ ስለሆነ የሰው እጅ በሠራው መቅደስ ውስጥ አይኖርም ይላቸዋል። ልክ ሁሉ ነገር እንደሌለው ተቆጥሮ በሰው እጅ አይገለልገልም። እግዚአብሔር የመንግሥታት ሁሉ ፈጣሪም ገዥም ወይም ተቆጣጣሪም ነው። በተጨማሪም እርሱ ሰዎች እየመረመሩ ያውቁት ዘንድ በምድር ላይ እንዲኖሩ የሰውን ወገኖች ሁሉ በአንድ ፈጠረ! የተወሰኑም ዘመናችና ለሚኖሩበት ሥፍራ ዳርቻ መደበላቸው።

ጳውሎስ በዚህ ትምህርቱ ከኤፌሶስና ከኢስጦኢኮች አስተሳሰብ የሚቃረን ነገር ነው የሚናገረው። እግዚአብሔርን ከፍጥረታት ሁሉ በመለየት፣ ከፍጥረታት ሁሉ የበላይ አድርጎ በግቅረቡ የተፈጠሩ ነገሮች በሙሉ የእግዚአብሔር አካል ናቸው የሚል እምነት ካላቸው ከኢስጦኢኮች ጋር ይቃረናል። ለሚሠሩት ሥራ ሁሉ በእግዚአብሔር ተጠያቂ እንደሚሆኑም በማሳየት እግዚአብሔር የለም የሚለውን የኤፌሶስ ትምህርት ውድቅ እንደሆነ ይገልጻል።

ጳውሎስ ላስተማረው ትምህርት ግስረጃ እንደሆነው፣ «እኛ ትውልዶቹ ነን» ብለው የተናገሩትን እንደዚህ ብለው ከተናገሩት ባለቅኔዎች አንዱ የኢስጦኢኮች ፈላስፋ የነበረው አራቱስ ነው። እንግዲህ በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ከራሳቸው ባለቅኔዎች ንግግር ላይ በመጥቀስ ይቃወማቸዋል። ሰው በእግዚአብሔር አምላል የተፈጠረ የራሱ የእግዚአብሔር ፍጥረት እንደሆነና ይህ አምላክ በሰው እጅ በብልሃት በተሠራ በወርቅ ወይም በድንጋይ ምሥል ውስጥ እንደማይገኝ ያሳያቸዋል። ይህን ዓይነትን አምልኮ አምላክን የማያውቁ አሕዛብ የሚያደርጉት ነው።

ጥያቄ 20:- ጳውሎስ ስለ ወንጌሉ ለመግለጽ ሲል በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ የጀመረው ለምን ይመሥልሃል?

ሐ) ከእግዚአብሔር የተላከ መልእክት (17: 30-34)። ጳውሎስ ያለፉት የእምነታቸውን ጊዜዎች የድንቁርና ወራት ይላቸዋል። ይህ አባባሉ ለአቴና ሰዎች የተሰጠ ታላቅ ስድብ መሆኑ ነው። ለነገሩ ማየባልና የዕውቀት ግዕዝል ነበሩ። በትምህርታቸውና በእውቀታቸው ይኮሩ ነበር ሆኖም ጳውሎስ ይህን ሁሉ በድንቁርና ወራት ውስጥ ያካትተዋል። ጳውሎስ ይህን ሲል ለፍልስፍናቸው ምሪት የሚሰጥ የእግዚአብሔር ቃል ስላልነበራቸው ባለማወቃቸው ተጠያቂ አያደርጋቸውም ማለቱ ነው። በዚህም መሠረት እግዚአብሔር እነዚህን ዓመታት የእግዚአብሔር ቃል ያልታወቀበት ዘመናት በማለት አልፎአቸዋል። አሁን ግን፣ እውነቱ ስለተገለጸላቸው፣ ለሚያደርጉት ነገር ሁሉ ተጠያቂ ሆኑ። ይህም ማለት እግዚአብሔር አይፈርድባቸውም ማለቱ አይደለም። ጳውሎስ ለሮሜ ሰዎች በጻፈው መልእክት እንደገለጸውም ሰዎች ስለ እግዚአብሔር የሚመሰክሩላቸው ፍጥረታትና ሕሊና አላቸው። ስለዚህ እነዚህን ነገሮች ሁሉ ሆነ ብለው

ባለመቀበላቸው ከእግዚአብሔር ፍርድ የሚያመልጡ አይሆኑም። እግዚአብሔርም በተለየ ራዕይ በቃሉ በሚገልጸው ነገር ላይ ተጠያቂ ናችሁ ብሎ በኃላፊነት አልያዛቸውም። እንግዲህ እግዚአብሔር የድንቁርናን ወራት አሳልፎ አሁን በየበታቸው ንስሐ ይገቡ ዘንድ ሰውን ሁሉ ያዛል፤ ቀን ቀጥሮአልና በዚያም ቀን ባዘጋጀው የሰው ልጅ በዓለሙ ላይ በጻድቅ ሲፈርድ አለው፤ ስለዚህም እርሱን ከሙታን በማስነሳቱ ሁሉን አረጋግጧል። አንዴ እውነቱን ከሰሙ የመቀበሉ ኃላፊነት የራሳቸው ነው። ጳውሎስም ስለጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ መግለጽ የሚጀምረው ስለ እግዚአብሔር ትክክለኛ ባሕርይ በደንብ ካስረዳ በኋላ ነው።

ከሙታን የመነሣትን ነገር ሲሰሙ፣ ብዙዎች በጳውሎስ ላይ አፈዙበት። ግሪካውያን ከሞት መነሣት አለ ብለው አያምኑም። በተለይም በዚህ ምድራዊ ኑሮአችን፣ አንድ ሰው ከሙታን ይነሣል ብለው አያምኑም። ይህም ሆኖ የተቀሩት ሰዎች ስለዚህ ርዕስ እንደገና ልንሰማህ እንሻለን አሉት።

ጳውሎስ ወንጌሉን ሰፋ አድርጎ በማቅረብ የኃጢአት ይቅርታ እንዳለ ያልገለጸው ለምንድነው? በእርግጥ አቴናውያን ለዚህ ጉዳይ ዝግጁ አልነበሩም። የሚናገረው ብዙው ነገር ለእነርሱ አዲስ ነበር። ጳውሎስም ወደ በኋላ ላይ ሰፋ ባለ ሁኔታ ስለ ኢየሱስ ለማስረዳት የሚችልበትን መሠረት እየጣለ ሄደ። ምንም እንኳን በጳውሎስ ላይ ቢያፈዙም፣ ብዙ የሚያሳስቡ ነገሮችን ጠቅሶላቸዋል።

ጥያቄ 21:- ከጳውሎስ መልእክት ስለ እግዚአብሔርና ስለ ቃሉ ምንም ዓይነት ግንዛቤ ለሌላቸው መመስከርን በተመለከተ የምንማረው ነገር ምንድነው?

የጳውሎስ መልእክት እንዲሁ መና አልቀረም፤ አንዳንዶች በእግዚአብሔር አምነዋል። ከእነዚህም ውስጥ አንዱ፣ በአርዮስፋንስ ያለው ፍርድ ቤት ፈራጅ የነበረው ዲዮናስዮስ የተባለው ሰውዬ ነው (ከቤተ ክርስቲያን የታሪክ መጻሕፍት እንደምንረዳው፣ ይህ ሰው በኋላ ላይ በአቴና የነበረችው ቤተ ክርስቲያን መሪ ሆኗል)። ሌላም ደማሪስ የሚሏት ቤት አምናለች። ወደ ቆሮንቶስ ከመሄዱም በፊት፣ ጳውሎስ ለእነዚህ አዳዲስ ክርስቲያኖች ሰፋ ያለ ትምህርት ሳይሰጣቸው አልቀረም።

አንዳንድ ምሁራን ጳውሎስ ከፈላስፎች ጋር የፍልስፍናን ጽንሰ-ሐሳብ ይዞ በወንጌሉ ላይ መከራከሩ ምንም ዋጋ የሌለው ነገር እንደሆነ ተገንዝቧል ብለው ያስባሉ። ቆሮንቶስ እንደደረሰም፣ «ለማጥመቅ ክርስቶስ አላከኝምና ወንጌሉን ልሰብክ እንጂ፤ የክርስቶስ መስቀል ከነቱ እንዳይሆን በቃል ጥበብ አይደለም» ብሎ ይናገራል። ቀጥሎም የመስቀሉ ቃል ለሚጠፉት ሞኝነት፣ ለእኛ ለምንድን ግን የእግዚአብሔር ኃይል ነውና» ይላል። (1ኛ ቆሮ 1: 17 እና 18)።

ጥያቄ 22:- 1ቆሮ 1: 17-2: 5 አንብብ። ከዚህ ክፍል በምሥክርነታችን ወቅት በሰው ጥበብ ላይ ለመመካት ስለ መሞከር የምንማረው ነገር ምንድነው?

አራተኛ ቀን፡ - የሐዋርያት ሥራ 18፡ 1-17

ጳውሎስ አቴና በሚገኘው ፍርድ ቤት ሄዶ ለተሰበሰበው ሕዝብ ያደረገው ንግግር፡ ለንጃንዶችን ለማሳመን ሲል የማይሆነው ነገር እንደሌለ የሚያሳየን ነው። እንደ ፈላስፋ በመሆን ከራሳቸው ቅኔ ተናጋሪዎች ንግግር ላይ በመጥቀስ፡ የእነሱን ሐሳብ እንደሚቃወም አድርጎ ያቀርባል። ስለ ፍርድና ስለሙታን ትንሣኤ ሲናገር ብዙዎች አፈዙበትም ትተውት ሄዱ። ጳውሎስም አቴናን ትቶ ወደ ሌላ ቦታ ሄደ፤ የእግዚአብሔር ቃል ግን በጥቂት ሰዎች ሕይወት ውስጥ ሆኖ ፍራም እያፈራ ነው። ብዙዎች ቢያፈዙም፡ በአቴና ምሥክሮች አልታጡም። ሆኖም የአቴና ቤተ ክርስቲያን በሌሎች ቦታዎች ላይ እንደተመሠረቱት አብያተ ክርስቲያናት በጣም አላደገችም።

የሐዋርያት ሥራ ጸሐፊ ይህን ሁሉ የጻፈው የኢየሱስ የመጨረሻ ትዕዛዝ የነበረችውን ከኢየሩሳሌም ወደ ዓለም ሁሉ ወንጌልን አዳርሱ የምትለው ትዕዛዝ እንዴት እንደተፈጸመች ለማሳየት ነው (ሐዋ. 1፡ 8)። ሉቃስ ይህን የማስፋፋት ሥራ ለመገለጽ ሁለት ቁልፍ የሆኑ ሰዎች ሕይወት ይከታተላል፤ እነዚህም ሰዎች ጳውሎስና ጲፐርስ ናቸው። በራዕይ ምክንያት ጲፐርስ ወንጌሉ ለአይሁዳውያንም ለእስላሞች እንደሆነ ይገነዘባል። የእርሱም ልዩ አገልግሎት ይህንን ለአይሁዳውያን ማሳወቅና ማሳመን ነው። ጳውሎስ ደግሞ ከዎት የተነሣውን ክርስቶስን በማየቱ፤ ክርስቶስን ለእስላሞች እንዲያሳውቅ ጥሪ ይደርስዋል። በዚህ ውስጥ ግን ከጳውሎስ ጋር አብረውት የሚሠሩ ሰዎች እንዳሉ እናያለን።

የሐዋርያት ሥራ 18፡ 1-17 አንብብና ለሚከተሉት ጥያቄዎች መልስ ሰጥ።

ጥያቄ 23፡- ሀ) 1. ጳውሎስ ቆሮንቶስ ሲገባ ከማን ጋር ነው የተገናኘው? 2. ወደ ቆሮንቶስ የሄደው ለምንድነው? 3. ጳውሎስ አብሯቸው ይሠራ የነበረው ሥራ ምንድነው?

ለ) 1. ጳውሎስ በየሰንበቱ ንግግር ያደርግ የነበረው የት ነው? 2. የአይሁዳዊ ምላሽ ምን ነበር?

ሐ) 1. ኢዮስሙስ ማነው? 2. ቆርስጶስስ ማነው?

መ) 1. ለጳውሎስ በራዕይ የተነገረው ነገር ምንድነው? 2. አይሁዳውያን ሲቃወሙት ከጳውሎስ ጎን በመቆም የተከላከለው ማነው? 3. በጳውሎስ ላይ የተነሣው ክስ ለመርታት እንዴት ነበር የተሟገተው?

ጢሞቴዎስና ሲላስ አቴና ከመድረሳቸው በፊት ጳውሎስ በስተደቡብ በ 80 ኪ.ሜ ርቀት ላይ ወደምትገኘው የቆሮንቶስ ከተማ ለመሄድ ይወስናል።

ቆሮንቶስ በዛሬዋ ግሪክ በምትገኘው አካያ በምትባለው ክፍለ ሀገር ውስጥ የምትገኝ ትልቅ ከተማ ነበረች። ብዙ ለንግድ የሚመጡ ነጋዴዎች የሚሰበሰቡባት የነጋዴ ከተማ ነበረች። ከእስያ ወደ ሮም በሚወስደው አውራ ጎዳና ላይም የምትገኝ ከተማ ናት። በብዙዎቹ የነጋዴ ከተማዎች ውስጥ እንደሚታየው፤ ብዙ አምልኮና ዝሙት የበዛባት አገር ነበረች። ለአምልኮ ከ 1000 በላይ ሴተኛ አዳሪዎችን የሚጠቀሙበት አፍሮዲት

የሚባል የአሕዛብ ቤተመቅደስም በዚች ከተማ ይገኝ ነበር። እንዲያውም ከተማዋ በመጥፎቷ በጣም ከመታወቁ የተነሣ፤ ሰዎች በጣም እርኩስ እየሆኑ ሲመጡ ከቆሮንቶስ ሰዎች ጋር ይነፃፀሩ ነበር። የቆሮንቶስ ቤተክርስቲያንም ቅድስናዋን ለመጠበቅ የገጠማትን ችግር ልንገነዘብ የምንችለው፤ ይህን ዓይነቱ ሊዋጉት የሚገባ የሠረፀ ርኩሰት መኖሩን ስናውቅ ነው።

ጳውሎስ ቆሮንቶስ እንደ ደረሰ ከአቂላና ከጵርስቅላ ጋር ይገናኛል። እነዚህ ሁለት አይሁዳውያን በሮም ይኖሩ የነበሩ አይሁዳውያን ናቸው። ስለ ክርስቶስ እንደት እንደሰሙ ባናውቅም ምናልባት ከበዓለ ሃምሳ በኋላ ወደ ሮም የተመለሱ አንዳንድ ክርስቲያኖች ላይመሰከሩላቸው አይቀርም። ምንም እንኳን ሙሉ ጊዜያቸውን በቤተ ክርስቲያን ሥራ ላይ ባያውሉትም፤ እግዚአብሔር በቆሮንቶስና በኤፌሶን ቤተክርስቲያኖች ውስጥ በእነርሱ በጣም ተጠቅሞባቸዋል። ከሮም የወጡትም፤ ንጉሥ ቀላውዴዎስ አይሁዳውያን በሙሉ ከሮም እንዲወጡ ካዘዘ በኋላ ነው። አቂላና ጵርስቅላ ድንኳን ሰፊዎች ነበሩ። ከጳውሎስም ጋር ተመሳሳይ ሙያ ስለነበራቸው ጳውሎስ ከእነርሱ ጋር አብሮ ይሠራ ነበር። አይሁዳውያን በባህላቸው መሠረት ልጆቻቸውን የእጅ ሙያ ያስተምሯቸው ነበር። እንደ ፈሪሃውያን ያሉ የሃይማኖት መሪዎች እንኳ ሠርተው መተዳደሪያቸውን ያገኙ ዘንድ ለየት ያለ የእጅ ሙያ እንዲኖራቸው ያስፈልግ ነበር። ብዙ ጊዜም ጳውሎስ ይህን ሙያውን ይጠቀምበት የነበረው በሚሲዮናዊ ጉዞዎቹ ላይ ነው። ይህን ሥራ ይሠራ የነበረው፤ በሚመሠክርላቸው ሰዎች ላይ ሸክም ላለመሆን ሲል ነበር። ይህ በእንዲህ እንዳለ ሲላስና ጢሞቴዎስ ከመቄዶንያ ሲመጡ ከፊሊጲስዩስ ክርስቲያኖች የተላከ ስጦታ ይዘውለት ይመጣሉ (ሐዋ. 18፡ 5፤ 2ቆሮ. 11፡ 8-9 እና ፊሊጵ. 4፡ 15 ተመልከት)። ጳውሎስ ይህን ስጦታ ከተቀበለ በኋላም ሙሉውን ጊዜውን በሰብከት ላይ ሊያውለው ቻለ።

ጥያቄ 24፡- ለወንጌላውያን መደረግ ያለበት ድኅማ በተመለከተ ይህ የሚያስተምረን ነገር ምንድነው?

የጢሞቴዎስና የሲላስ አገልግሎት ሙሉ በሙሉ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ አልተጠቀሰም። ስለ እነርሱ ብዙ የምንማረው ጳውሎስ በጻፋቸው መልእክቶች ውስጥ ነው። በየቤተክርስቲያኑ እየሄደ ሲያገለግል አብረውት ያገለግሉ እንደነበር መገንዘቡ በጣም አስፈላጊ ነው። ለመጥቀስ ያህል የሚከተሉትን ተመልከት፡-

1. ጳውሎስ ወደ አቴና ሲሄድ ሲላስና ጢሞቴዎስ በቤርያ ቆዩ (ሐዋ. 17፡ 14-15)
2. ከጳውሎስ ጋር በአቴና ከተገናኙ በኋላ አማኞቹን በእምነታቸው ያበረታቱና ያጽናኗቸው ዘንድ ወደ ተሰሎንቄ ይልካቸዋል። (1ተሲ 3፡ 1-2)
3. ጢሞቴዎስና ሲላስ፤ ጳውሎስ ወዳለበት ወደ ቆሮንቶስ የሥራ ሪፖርትና ከፊሊጲስዩስ ሰዎች ስጦታ ይዘው ይሄዳሉ (1ተሲ 3፡ 6)። በፊልጵሲዩስ 4፡ 15-16 ላይ የፊሊጵሲዩስ ቤተ ክርስቲያን ስለ ስጦታ በማመስገን ከቆሮንቶስ ክርስቲያኖችም ምንም እንዳልወሰዱ ይገልጽላቸዋል። (2ቆሮ. 11፡ 8-9)።

የጢሞቴዎስና የሲላስ አገልግሎት እንደምናየው፣ በየአብያተ ክርስቲያናት እየሄዱ ያገለገሉ የነበረው አብረው እንደሆነ እንገነዘባለን።

ጥያቄ 25፡- የጢሞቴዎስና የሲላስ አገልግሎት በእግዚአብሔር ሥራ ውስጥ አብሮ በቡድን ስለመሥራት አስፈላጊነት የሚገልጽልን ነገር ምንድነው?

ጳውሎስ በሕይወቱ አንዳንድ አሳሳቢ የሆኑ ነገሮች ሲያጋጥሙት ጌታ በራዕይ ይገለጥለት ነበር። በአሁን ጊዜም ጳውሎስ ለምን ራዕይ እንዳስፈለገው አናውቅም። ሆኖም፣ ጳውሎስ በየሄደበት ቦታ ሁሉ መከራ ተቀብሏል፤ በ1ኛ ቆሮ. 1፡ 3 ላይም «እኔ በድካምና በፍርሃት በብዙ መንቀጥቀጥም በእናንተ ዘንድ ነበርሁ» ይላል። ጌታም ለጳውሎስ ያስፈልገው የነበረውን ነገር ያውቅ ስለነበር በራዕይ «እኔ ከአንተ ጋር ነኝ፣ ግንም ክፉ ሊያደርግብህ የሚነሣብህ የለምና አትፍራ፤ ነገር ግን ተናገር ዝምም አትበል፤ በዚህ ከተማ ብዙ ሕዝብ አሉኝና» ይለዋል።

ጥያቄ 26፡- እግዚአብሔር በችግር ውስጥ ላለህ ያጽናህ እንዴት ነው?

ጳውሎስም በቆሮንቶስ አንድ ዓመት ከስድስት ወር በመቆየት የእግዚአብሔርን ቃል አስተማረ። በመጀመሪያ ትኩረት ያደረገው በአይሁዳውያት ላይ ነበር። ነገር ግን አይሁዳውያት ወንጌሉን በተቃወሙ ጊዜ፣ ጽኑ የሆነ የአይሁዳውያን ዕርግግን ይወርድባቸዋል። የጳውሎስ ልብስ ማራገፍ፣ አይሁዳውያን አንድ የአሕዛብ ቤትን ትተው ሲወጡ የሚያደርጉት ሥርዓት ነው። ይህም የሚያመለክተው፣ በአሕዛብ እርኩስ ነገር ለመርከስ አለመፈለጋቸውን ነው። ጳውሎስም ይህን ዓይነቱን ተግባር የፈጸመው ወንጌሉን በመቃወማቸው፣ ልክ እንደ አሕዛብ ንጹሕ ያልሆኑ መሆናቸውንና ላለግመናቸውም በእነርሱ ላይ ለሚወርደው ዘላለግቂ የእግዚአብሔር ፍርድ ኃላፊነቱን እነሱ እንደሚወስዱ ለማሳየት ነው (ማቴ. 10፡ 14)። ከዚህም በኋላ ጳውሎስ አሕዛብ ላይ ያተኩራል። ታዲያ ይህ ሁሉ ቢሆንም፣ የምኩራብ አለቃ እንደነበረው እንደ ቀርስጶስ ያሉ አንዳንድ አይሁዳውያን በኢየሱስ አምነዋል።

ጳውሎስ ከምኩራብ ይወጣና ኢይስጦስ ወደሚባል እግዚአብሔርን ወደሚያመልክ ሰው ቤት ውስጥ ገብቶ በዚያ መስበክ ጀመረ። ለአንድ ዓመት ከስድስት ወር ያህል ጳውሎስ በቆሮንቶስ ካስተማረ በኋላ ብዙ አሕዛብ ያምናሉ፤ ቤተክርስቲያንም ይጽጽማል። በሁለተኛው ሚሲዮናዊ ጉዞው ላይ ጳውሎስ ብዙ ጊዜውን ያሳለፈው እዚሁ ቆሮንቶስ ውስጥ ነው።

በመጨረሻም አይሁዳውያን እንደገና ይነሡበትና ወደ ፍርድ ወንበር ያቀርቡታል። ከዚያም ጳውሎስ ከሮም ሕግ ውጪ ሰዎችን እያባበለ እግዚአብሔርን እንዲያመልኩት ያደርጋል ብለው ይከሱታል። እንደምታስታውሰው የቀድሞው የአይሁዳውያን ሃይማኖት ሕጋዊ ነው፤ ሆኖም ክርስትና ከዚህ ሃይማኖት ውጪ ሕጋዊነት አይኖረውም። ታዲያ ጋልዩስ የተባለው የአካይያ አገረ ገዥ፣ ይህን ክስ በቅናት ተነሣሥተው እንዳቀረቡ ተገንዝቧል። አይሁዳውያኑም ክላችሁ ከዓመፃ ወይም ከክፉ በደል የተነሣ አይደለም ይላቸዋል። የራሳቸውን ሕግ በተመለከተ ከሆነ ግን እራሳቸው እዚያው ለነገሩ እልባት መፍጠር አለባቸው። በዚህም ምክንያት ጋልዩስ ፈራጅ

አልሆንም ይላቸዋል። በዚያን ጊዜም የክርስትና እምነት፣ የአይሁድ ሃይማኖት አንድ ክፍል እንደሆነ ተደርጎ ነበር የሚቆጠረው፤ በመጨረሻም ጋልዩስ ከሳሾቹንም ከፍርድ ወንበሩ ፊት ያስወጣቸዋል።

ጥያቄ 27:- ይህ ሁኔታ የእግዚአብሔርን ጥበቃ የሚያሳየን እንዴት ነው?

በዚህ ሥፍራ ላይ ጋልዩስ በመጠቀሱ፤ የታሪክ ጠበብት በትክክል ይህ ታሪክ የተከናወነበትን ጊዜ ለማመልከት ይችላሉ። ጋልዩስ የቆሮንቶስ አገረ ገዥ የነበረው ከ51 - 52 ዓ.ም ብቻ ነው። ስለዚህም፤ ይህ ከላይ የተጠቀሰው ታሪክና የተፈጸመው 1ኛ ና 2ኛ ተሰሎንቄ የተጻፈው በእነዚህ ዓመታት ውስጥ ነው።

ክርስቲያናቶች ከመደብደብ ፊንታ የማያምኑት የግሪክ ሰዎች የምኩራብ አለቃ የነበረውን ሶስቲንስን ይደበድቡታል፤ ይህም ሲደረግ ጋልዩስ ምንም አላለም። ምናልባትም ሶስቲንስን ክርስቲያን የሆነው ከተደበደበ በኋላ ይሆናል፤ ምክንያቱም ለመጀመሪያ ጊዜ ሶስቲንስን እንደ ወንድም የሚጠራው በ1ኛ ቆሮ 1: 1 ላይ ነው።

አምስተኛ ቀን:- የክለሳ ጥያቄዎች

የዚህን ሳምንት ትምህርት ከልስና ለሚከተሉት ጥያቄዎች መልስ ስጥ።

1. ቤሪያውያን ከተሰሎንቄ ሰዎች የሚለዩት እንዴት ነው?
 2. እስከ ዛሬ ድረስ አይሁዳውያን የጌታ ኢየሱስ ክርስቶስን ወንጌል የሚቃወሙት ለምንድነው? (2ቆሮ. 3: 13-16)
 3. በሮሜው ዘመነ መንግሥት ብዙ አሕዛብ በመጀመሪያ ወደ አይሁዳውያን ቀጥሎም ወደ ክርስትና እምነት የመጡት ለምንድነው?
 4. የአቴና ከተማንና የሰዎቹን አኗኗር አብራራ።
 5. ጳውሎስ አብረውት ከነበሩ አገልጋዮች ጋር እንዴት ይሠራ እንደነበር አብራራ።
 6. ሀ) የጳውሎስ መልእክት በአቴና ለሚያደምጠው እንደሚገባ ሆኖ ሊቀርብ የቻለው እንዴት ነው? ለ) ይህ እኛ ማቅረብ ስለሚገባን መልእክት የሚያስተምረን ነገር ምንድነው?
 7. በአርዮስፋንስ በቀረቡ መልእክቶች በጳውሎስ ያፈዙበት በምን ነጥብ ላይ ነው?
 8. እግዚአብሔር ለጳውሎስ በቆሮንቶስ ሳለ ራዕይ የሰጠው ለምን ይመስልሃል?
 9. ክስ መሥርተውበት በቆሮንቶስ ወደሚገኘው የፍርድ ወንበር ባቀረቡት ጊዜ የእግዚአብሔር ጥበቃ የተገለጸው እንዴት ነው?
- ሳምንታዊዎቹን የመወያያ ጥያቄዎች ተመልክትና ለሳምንታዊው ስብሰባ ተዘጋጅ።

ሳምንታዊው ስብሰባ

1. የአምልኮ ጊዜ

3. ክለሳ

2. የጸሎት ጊዜ

4. የውይይት ጊዜ፡

ሀ) ኢየሱስ መሢሕ እንደሆነ እንደ ግስረጃ ሊገልጹ የሚችሉ የብሉይ ኪዳን ክፍሎችን በዝርዝር ጻፍ።

ለ) 1. የቤርያውያን ልንግረው የምንችለው ትልቅ ትምህርት ምንድነው? 2. እንተና ሌሎች ሰዎች ወንጌላውያንና መጋቢዎች የሚያስተምሩት ትምህርት ላይ በእግዚአብሔር ቃል በመጠቀም ፍርድ ለመስጠት ዝግጁ ልትሆኑ የምትችሉት እንዴት ነው? 3. በቤተክርስቲያንህ ሐሰተኛ የሆኑ ትምህርቶች የተሰጡባቸው አጋጣሚዎች አጋጥመውህ ከሆነ እንዴት እንደነበሩ አብራራ። 4. በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የሀሰት ትምህርት ከተሰማ፣ በዚህ ውስጥ ያንተ ሃላፊነት ምንድነው.

ሐ) 1. ጳውሎስ በአቴና ያቀረበው መልእክት መልእክተኞችንን ለታዳሚው ሕዝብ በሚገባ ሁኔታ ስለግትረብ ያሚያስተምረን ነገር ምንድነው? 2. በአእምሮ ጥበብ ተጠቅመን ለምሥክርነታችን መከላከያ እንዴት ልናቀርብ እንደምንችል ግለጽ። 3. ይህ ለምሥክርነታችን አደገኛ የሚሆነው መቼ ነው? 4. ጳውሎስ ስለ እግዚአብሔር ጥበብና ስለ ዓለም ጥበብ የሚናገረው ነገር ምንድነው? (1ቆሮ. 1፡ 18-2፡7)

5. ጸሎት

ትምህርት 14

የሐዋርያት ሥራ 18:18-20:12

የመጀመሪያ ቀን፡ -

የሐዋርያት ሥራ 18:18-28

በሁለተኛው ጉዞው ላይ እግዚአብሔር በጳውሎስ ተጠቅሞ በአዳዲስ ሥፍራዎች ውስጥ ወንጌልን ያስፋፋል። በገላትያ የነበሩትን አብያተ ክርስቲያናት ከጎበኘ በኋላ ወደ አውሮፓ በመዝለቅ በዛሬዋ ግሪክ ውስጥ የሚገኙ ምክራቦች ውስጥ መስበክ ይጀምራል። በሄደበት ቦታ ሁሉ አይሁዳውያንና አሕዛብ ያሳድዱት ነበር። ሆኖም ታማኝ ምሥክር ሆኖ በመጽናቱ አብያተ ክርስቲያናት ሊመሠረቱ ችለዋል። ለአንድ ዓመት ከስድስት ወር ያህል በቆርንቶስ ካገለገለ በኋላም፣ ሁለተኛውን ጉዞ የሚያጠናቅቅበት ጊዜ እየተቃረበ ይሄዳል።